

**PROSTORNI PLAN FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA PERIOD 2008.-2028.GODINE**

ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA

SARAJEVO, MOSTAR, august/kolovoz 2012. g.

SADRŽAJ:

Uvod

I Program mjera prostornog uređenja i aktivnosti za provođenje Prostornog plana

- Mjere ekonomske politike,
- Mjere zemljišne politike,
- Investiciona i poreska politika,
- Obaveze u pogledu detaljnijeg planiranja uređenja prostora,
- Obaveza izrade: izvještaja o stanju u prostoru iz Člana 11. Zakona o prostornom uređenju i novih programa mjera

II Uređenje prostora

- Odnos prema građevinama od značaja za Federaciju BiH
- Uvjeti smještaja privrednih sadržaja u prostoru
- Uvjeti formiranja građevnog zemljišta
- Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti u prostoru
- Uvjeti korištenja prostora na zaštitnim infrastrukturnim pojasevima i zonama i zaštićenim područjima
- Mjere očuvanja kulturno - historijskog naslijeđa
- Mjere očuvanja zaštićenih područja prirodnih vijednosti
- Mjere za prostorno uređenje, očuvanje i unapređenje područja posebnih obilježja Federacije
- Postupanje s otpadom
- Uvjeti za lociranje i korištenje regionalnih odnosno lokalnih deponija komunalnog otpada
- Mjere sprječavanja nepovoljnih uticaja na okoliš
- Mjere zaštite prava lica sa smanjenim tjelesnim sposobnostima u skladu sa odredbama Uredbe o prostornim standardima, urbanističko - tehničkim uvjetima i normativima za sprječavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih prepreka za lica sa umanjenim tjelesnim mogućnostima("Službene novine Federacije BiH", br. 48/09 od 27.07.09.godine)
- Mjere zaštite stanovnika i materijalnih dobara od prirodnih i ljudskim djelovanjem izazvanih nepogoda i katastrofa i ratnih djelovanja u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i drugim propisima.

UVOD

Član 1

Prostorni plan Federacije Bosne i Hercegovine za period 2008.-2028.godina je obavezujući dokument za regulisanje odnosa prostornog uređenja na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovom odlukom se uređuje provođenje Prostornog plana Federacije Bosne i Hercegovine za period 2008.-2028.godine (u daljem tekstu Prostorni plan) i sastavni je dio Prostornog plana. Ovom odlukom se utvrđuju uvjeti korištenja, uređenja , izgradnje i zaštite prostora i na taj način se definira način provođenja i obezbjeđuje realizacija Prostornog plana.

U provođenju Prostornog plana obavezno se primjenjuju važeći propisi Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine koji na bilo koji način uređuju odnose u oblasti korištenja i uređenja prostora na području obuhvata prostornog plana.

Član 2

Prostorni plan (Nacrt) se sastoji od tekstualnog i grafičkog dijela kako slijedi:

-Tekstualni dio sadrži:

- 1) opći i posebni ciljevi prostornog razvoja,
- 2) projekcija prostornog razvoja ,
- 3) projekcija razvoja prostornih sistema,
- 4) odluka o provođenju prostornog plana

-Grafički dio sadrži

-14 digitalnih grafičkih priloga. Digitalni podaci su izrađeni na način da je moguća njihova upotreba u geoinformacijskom sistemu(GIS). Digitalni grafički prilozi su urađeni na digitalnoj topografskoj karti 1:200000 (Angermeyer ingenieureGMBH : Ddigitalni orto-foto plan - TK 200 000)

Član 3

Prostorni plan Federacije Bosne i Hercegovine se donosi za period od dvadeset godina i osnovni je obavezujući dokument za regulisanje odnosa prostornog uređenja na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine koja obuhvata ukupnu površinu od : 2.608.587,33 ha, koja u svom sastavu ima deset kantona: Unsko-Sanski, Posavski,Tuzlanski, Zeničko-Dobojski, Bosansko-Podrinjski, Srednjobosanski, Hercegovačko-Nertvanski, Zapadno-Hercegovački, Kanton Sarajevo i Kanton 10(Herceg-Bosanski).

II PROGRAM MJERA PROSTORNOG UREĐENJA I AKTIVNOSTI ZA PROVOĐENJE PROSTORNOG PLANA FEDERACIJE

Član 4

Program mjera i aktivnosti za provođenje Prostornog plana Federacije odnosi se na prvu etapu, odnosno za prvi četverogodišnji period realizacije Plana.

U ovom Programu se daju samo okviri za utvrđivanje mjera koje će zakonodavna i izvršna vlast Federacije propisati i donositi u skladu sa novim politikama i legislativom usklađenom sa legislativom Evropske zajednice.

MJERE EKONOMSKE POLITIKE

Član 5

Društveno-političke promjene i novi vlasnički odnosi (privatno vlasništvo) stvaraju nove mogućnosti za razvoj gdje pojedinačna inicijativa može imati veliko učešće u kreiranju optimalnih rješenja, ali s druge strane može stvoriti i odgovarajuće konflikte privatnog i javnog interesa što se reflektuje na njegovo neracionalno korištenje.

Prostornim planom se moraju stvoriti pretpostavke da se prostor i prostorna organizacija urede tako da se omoguće optimalni uvjeti njegove upotrebe svim potencijalnim korisnicima.

Federacija sa svojim nasljeđem, kadrovskim resursima, sektorskim politikama treba da utiče i da ubrza razvoj privrede. Kriteriji razvoja privrede treba da zadovolje socijalne, ekološke i druge uvjete kako bi se obezbijedilo usaglašavanje svih razvojnih tokova Federacije sa njenim tradicijskim, ekološkim i drugim ekonomski nemjerljivim vrijednostima.

Kako bi se što lakše pokrenuo normalan razvoj Federacije i na optimalan način savladale posljedice rata i procesi proizišli iz ratnih i poratnih zbivanja neophodno je pripremiti i usvojiti dugoročna strateška opredjeljenja, striktno provoditi mjere važeće legislative, oslanjajući se na korištenje prirodnih i stvorenih resursa.

U oblasti ekonomske politike treba usvojiti strategije razvoja, usklađivanjem sektorskih politika, utemeljene na postavkama ovog Plana kako bi se kapital mogao usmjeriti ka realizaciji strateških opredjeljenja.

Mjerama ekonomske politike treba adekvatno vrednovati prostor kao bazni resurs za koji se vežu svi prirodni i stvoreni resursi.

Korištenjem instrumenata koncesionih odnosa i uvjeta treba pospješiti izgradnju višenamjenskih infrastrukturnih objekata kojima se pored komercijalizacije tretiranog resursa postiže i zadovoljenje komunalnih i širokog spektra društvenih potreba (sportskorekreativne , zdravstvene itd.).

MJERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

Član 6

Mjerama zemljišne politike se obezbjeđuje racionalno korištenje te sistemska i efikasna zaštita zemljišta od neplanskog korištenja.

Član 7

Zemljišna politika u izmjenjenim društveno-političkim uvjetima će se bazirati na novim vlasničkim odnosima pri čemu posebnu pažnju treba posvetiti načinu transformiranja vlasništva nad zemljištem.

Kako bi zemljište i zemljišna politika bili u funkcija razvoja treba:

- ažurirati stanje u katastru (vlasnička struktura, oblik i veličina parcele, namjena i veličina objekta, namjena parcele i dr., katastar instalacija) i izvrši digitalizaciju istih,
- uspostaviti jedinstven geoinformacijski sistem (GIS) sa jedinstvenom bazom podataka sa registrom / katastrom nekretnina : zemljišta , objekata, infrastrukture;
- diferencirati vrijednosti zemljišta za stanovanje (individualno, kolektivno) i poslovanja (privredne i komercijane aktivnosti, društvene, javne, kulturne i sportske aktivnosti);
- diferencirati različite oblike rente: prirodni resursi(poljoprivredna, šumska, rudna, vodna, turistička, lovna) i stvoreni resursi (renta za korištenje građevinskog zemljišta, renta za sportsko –turističke zone, renta za zemljišta infrastrukturnih koridora

Član 8

Radi efikasnosti urbane zemljišne politike, slijedeći instrumenti će biti predmet usaglašavanja u skladu sa evropskim tržišnim principima:

- a. planerski – urbanističke regulative zabrana izgradnje na određenoj lokaciji.
- b. poreski – pored klasičnog poreza (na imovinu, na prihod od imovine, na promet nekretnina, na nasljeđe) potrebno je uvesti i druge poreze, kao što su porez na povećanu vrijednost zemljišta, na neizgrađeno zemljište, na promjenu namjene zemljišta, na komercijalno zemljište (za poslovanje i stanovanje : izdavanje i prodaju). Moguća su i posebna izuzeća od plaćanja poreza.
- c. tržišni – slobodno tržište prometa, prodaja zemljišta, postojanje privatnih, javnih i mješovitih preduzimačkih kompanija, mogućnost preinvestiranja u zemljište uključujući i privatni kapital kroz konkretne programe i projekte.,
- d. finansijski – postojanje različitih bankarskih i drugih finansijskih institucija i mogućnost kreditiranja u opremanju građevnog zemljišta i izgradnje na njemu
- e. administrativni – eksproprijacija, ograničavanje prava držanja praznog zemljišta, obaveza uređenja zemljišta tj. parcelacija.

Član 9

Zemljište i zemljišna politika predstavljaju izuzetno značajan instrument usmjeravanja prostornog i ukupnog razvoja Federacije BiH. Instrumenti zemljišne politike i zahvatanje svih oblika diferencijalne rente treba da omoguće uvjete za razvoj urbanih sistema, za čije

funkcionisanje su potrebna značajna sredstva. Instrumenti zemljišne politike, treba da imaju izuzetno mjesto u razvojnoj politici Federacije BiH.

Instrumenti zemljišne politike:

- naknada za dodjeljeno građevno zemljište na korištenje
- zakupna cijena zemljišta
- naknada za uređenje gradskog građevnog zemljišta
- naknada za korištenje građevnog zemljišta
- cijena komunalnih usluga
- porezi kao instrument zemljišne politike (porez na imovinu, prihod od imovine, promet nekretnina...)
- komunalne takse
- naknada za privremeno dodjeljeno zemljište
- naknada za privremeni zakup zemljišta
- naknada za priključenje na mreže tehničke infrastrukture
- dio cijene benzina za prometnu infrastrukturu

Član 10

Poljoprivredno zemljište je prirodno bogatstvo i dobro od općeg interesa za Federaciju BiH, te uživa posebnu zaštitu, koristi se za poljoprivrednu proizvodnju i ne može se koristiti u druge svrhe, osim u slučajevima i pod uvjetima utvđenim Zakonom:

- zemljišta od I do IV bonitetne kategorije utvrđuju se isključivo kao poljoprivredno zemljište;
- zemljište V i VI bonitetne kategorije utvrđuje se kao poljoprivredno i samo izuzetno kao zemljište za ostale namjene;
- zemljište VII i VIII bonitetne kategorije utvrđuje se kao zemljište koje će se prema potrebama koristiti i za druge namjene.

MJERE INVESTICIONE I PORESKE POLITIKE

Član 11

Investiciona i poreska politika, koje imaju presudan uticaj na intenzitet i kvalitet korištenja i uređenja prostora, će biti naročito pažljivo određivane i usmjeravane, posebno kada su u pitanju investicije inostranih ili zajedničkih domaćih i inostranih investitora, kao i kada je u pitanju uređenje prostora i izgradnja infrastrukturnih sistema na svim nivoima vlasti. U tom pravcu će se, posebno:

- racionalizovati i na najmanje vremenske intervale skratiti procedura odobravanja lokacija i pribavljanja dokumenata potrebnih za otvaranje procesa investiranja,
- Budžet Federacije BiH će, u interesu ubrzanijeg razvoja, poticati i pomagati infrastrukturne projekte, naročito one koji omogućavaju širi dijapazon kvalitetnih veza sa širim okruženjem, kao i onih koji obezbjeđuju i poboljšavaju kvalitetu života na području Federacije BiH,

- Poreskom politikom, poticati i usmjeravati intenzivnu primarnu poljoprivrednu proizvodnju na svim prostorima gdje to prirodni uvjeti i mogućnosti dozvoljavaju, kao i plansko upravljanje i korištenje šumskih resursa.

OBAVEZE U POGLEDU DETALJNIJEG PLANIRANJA UREĐENJA PROSTORA

Član 12

Program mjera sadrži: procjenu potrebe izrade novih, odnosno izmjenu i dopunu postojećih planskih dokumenata, potrebu pribavljanja podataka i stručnih podloga za njihovu izradu, te druge mjere od značaja za izradu i donošenje tih dokumenata. Programom mjera u dijelu koji se odnosi na područja posebnih obilježja, utvrđuju se i druge mjere za provođenje politike planskog uređenja prostora i planskih dokumenata.

Član 13

Prostorni plan područja posebnih obilježja Federacije donosi se za područja utvđena ovim planom tj. za slijedeća Područja od značaja za Federaciju :

- Autocesta u koridoru Vc
- Autocesta Orašje – Tuzla – Žepče sa paralelnom trasom željezničke pruge Turija – Zavidovići
- Jadransko-jonska autocesta
- Brza cesta V. Kladuša – Bihać – Ključ – Čađavica
- Brza cesta Oborci - D.Vakuf - Bugojno - Kupres – Livno (Split)
- Brza cesta Sarajevo - Goražde
- Slivno područje vodne akumulacije Crna Rijeka
- Slivno područje vodnih retenzija- akumulacija u gornjem toku rijeke Unac
- Slivno područje vodnih akumulacija na rijeci Ugar, čija je osnovna namjena energetska ali i vodosnabdjevačka
- Slivno područje vodne akumulacije Stršljenci na Misoči
- Područje regulacije rijeke Spreče u međujentitetskom području
- Eksploataciono područje ugljenokopa sa termoelektranom Bugojno
- Eksploataciono područje ugljenokopa sa termoelektranom Kamengrad
- Tok rijeke Drine uzvodno od Goražda
- Hidroelektrana Bradići, Globalica i Dolina na rijeci Bosni
- Hidroelektana Vranduk na rijeci Bosni
- Hidroelektrane Kruševo na rijeci Bioštici
- Hidroelektrane Babin potok na rijeci Vrbas sa nizvodnim područjem u kojem se iznalazi optimalna mogućnost korištenja hidropotencijala ovog vodotoka te trasa brze ceste
- Hidroenergetski sa hidromelioracionim sistemom Kupreškog i Šuičkog polja sa akumulacijama i retenzijama Mrtvica, Milač, Šuica i Mokronoge
- Područje akvatorija i poluotoka Neum-Klek sa planiranim pristanom
- Sliv rijeke Une

-
- Igman, Bjelašnica, kanjon Rakitnice, Visočica (sa slivnim područjem vodne akumulacije Bijela rijeka i hidroenergetskim sistemom Gornja Neretva),
 - Planina Prenj, Čabulja, Čvrstica, Vran
 - Planine Vranica
 - Planina Grmeč
 - Planine Raduša, Stožer, Crni vrh
 - Planine Šator
 - Planine Plješevica
 - Planina Dinara
 - Livanjsko polje
 - Planina Vlašić
 - Plivska jezera sa trasom brze ceste

Detaljni plan područja posebnih obilježja Federacije donosi se za područja utvrdena ovim planom:

- Međunarodni aerodrom Sarajevo
- "Kargo centar" Tuzla
- Međunarodni aerodrom Mostar
- Rekonstrukcija i proširenje luke Šamac na teritoriju općine Domaljevac
- Pristan Orašje za razvoj nautičkog turizma
- Hidroelektrane Šajin Kamen na rijeci Bosni
- Područje vojnog aerodroma Željava
- Područja graditeljskih cjelina koje kao nacionalne spomenike utvrdi komisija za očuvanje nacionalnih spomenika u skladu sa aneksom 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH

Član 14

Kod izrade koncepcije prostornog razvoja, definisanja mogućih pravaca razvoja i smjernica za izradu Prostornog plana područja posebnih obilježja preuzimaju se i razrađuju opredjeljenja iz Prostornog plana Federacije.

Član 15

Na osnovu odredbi ovog Plana utvrđuje se potreba usklađivanja detaljnijih postojećih i izrade novih planskih dokumenata. Kao prioritet se utvrđuje potreba izrade prostornih planova kantona (za one kantone koji nemaju usvojen Plan) te izmjena i dopuna prostornih planova kantona (za one kantone koji imaju usvojen Plan ali nije usklađen sa Prostornim planom Federacije).

Član 16

U cilju formiranja Informativne baze podataka neophodno je digitalizirati granice općina i naseljenih mjesta sa raspoloživih geodetskih podloga.

Član 17

U cilju formiranja Informativne baze podataka neophodno uraditi i aktuelizirati kartu upotrebne vrijednosti zemljišta razmjere 1 : 25 000.

Član 18

U cilju formiranja Informativne baze podataka neophodno uraditi kartu voda, vodnih površina i vodnog dobra.

Član 19

Organi uprave nadležni za poslove prostornog uređenja na svim nivoima vlasti vode dokumentaciju potrebnu za praćenje stanja u prostoru, izradu i praćenje provedbe planskih dokumenata.

O stanju prostora na teritoriju Federacije radi se, po isteku dvije godine od donošenja Prostornog plana Federacije, Izvještaj o stanju u prostoru . Izvještaj o stanju u prostoru sadrži analizu provođenja planskih dokumenata i drugih dokumenata, ocjenu provedenih mjera i njihove učinkovitosti u prostoru, na zaštiti vrijednosti prostora i okoliša, te druge elemente od značaja za plansko uređenje prostora

Obaveza Federalnog ministarstva prostornog uređenja je izrada Izvještaja o o stanju u prostoru. Na osnovu izvještaja stanja u prostoru donosi se dvogodišnji Program mjera za unapređenje stanja u prostoru, koji sadrži i procjenu potrebe izrade novih, odnosno izmjenu i dopunu postojećih planskih dokumenata.

II UREĐENJE PROSTORA

Odnos prema građevinama od značaja za Federaciju

Član 20

Ovim Planom su utvrđeni prostorni obuhvati područja posebnih obilježja unutar kojih se detaljnijom planskom dokumentacijom – planovima područja posebnog obilježja utvrđuje odnos prema građevinama od značaja za Federaciju i uvjeti njihove izgradnje.

Uvjeti smještaja privrednih sadržaja u prostoru

Član 21

Prostornim planovima područja posebnih obilježja Područja od značaja za Federaciju :

- Autocesta u koridoru Vc
- Autocesta Orašje – Tuzla – Zepče sa paralelnom trasom željezničke pruge Turija – Zavidovići
- Jadransko-jonska autocesta

-
- Brza cesta V. Kladaša – Bihać – Jajce –D.Vakuf- Travnik – Lašva
 - Brza cesta D.Vakuf - Bugojno - Kupres – Livno – Kamensko (Split)
 - Brza cesta Mostar - Široki Brijeg – Grude (ogranak za Split) – Posušje - Tomislavgrad –Mokronoge (konekcija na brzu cestu Livno - Kupres) ,
- te prostornim planovima kantona rezervirati prostor za formiranje zona privrednih sadržaja.

Član 22

Prostor za formiranje zona privrednih sadržaja se mora opremiti odgovarajućom prometnom, energetsom i vodnom infrastrukturom sa neposrednim priključkom na magistralnu cestu ili čvorište autocesta i brzih cesta. Posredno priključenje, uz uvjet da priključna cesta ne prolazi kroz naselje ili dijelove naselja, se dozvoljava za postojeće zone privrednih sadržaja površine preko 5 ha i zone koje se lociraju u blizini kapaciteta sirovinskih baza koje prerađuju.

Uvjeti smještaja društvene infrastrukture u prostoru

Član 23

Prostorne potrebe za obavljanje društvenih djelatnosti (obrazovanja i nauke, kulture i sporta, zdravstvene i socijalne zaštite) utvrditi prostornim planovima kantona. Prostornim planovima općina te urbanističkim planovima rezervirati i utvrditi prostor za razvoj društvenih djelatnosti na osnovu prostornih potreba utvrđenih prostornim planovima kantona.

Član 24

Urbanističkim planovima Sarajeva, Mostara, Tuzle, Zenice, Travnika i Bihaća utvrditi prostor za razvoj visokoškolskih i naučno-istraživačkih institucija. Pored postojećih kapaciteta težiti ka korištenju neperspektivnih vojnih objekata predatih na upravljanje civilnim strukturama.

Prostorno planskim dokumentima, u svim kantonalnim centrima, u odnosu na broj stanovnika koji im gravitira, utvrditi prostor za regionalni arhiv, Zavod za zaštitu kulturnohistorijskog naslijeđa, muzej, gradsku biblioteku, galeriju, pozoriste, kino, muzicku školu, koncertnu dvoranu, atletsku stazu sa podlogom koju nalažu međunarodni standardi, atletsku dvoranu za zimske pripreme atletičara, sportsku dvoranu za košarku -odbojku, rukomet i tenis, otvoreni i zatvoreni bazen dimenzija 50x25m, otvorene teniske terene, ustanove standardnih oblika smještaja starih lica, djece bez roditeljskog staranja, lica s posebnim potrebama, ali i alternativnih oblika brige i smještaja korisnika (maloljetnici društveno negativnog ponašanja, beskućnici, žrtve porodičnog nasilja, ovisnici i ostale ugrožene kategorije stanovnika).

U svim kantonalnim centrima (koji imaju kantonalne bolnice) planskim dokumentima kantona i općina rezervirati prostor za razvoj kantonalnih bolnica u odnosu na broj stanovnika koji im gravitira. Također je potrebno planskim dokumentima kantona i općine rezervirati prostor za razvoj kliničkog centara u Tuzli.

Član 25

Prostornim planom Kantona Sarajevo i Prostornim planom područja posebnog obilježja

Područja od značaja za Federaciju Igman, Bjelašnica, kanjon Rakitnice, Visočica, te Urbanističkim planom Grada Sarajeva utvrditi prostorni obuhvat objekata i borilišta od značaja za Federaciju.

Član 26

Urbanističkim planovima Sarajeva, Mostara, Tuzle, Zenice i Bihaća utvrditi prostor za razvoj kliničkih centara (u planskom i postplanskom periodu)

Uvjeti formiranja građevnog zemljišta

Član 27

Određivanje granica urbanih područja i građevnog zemljišta izvan urbanog područja vršiti izradom prostornih planova općina a na osnovu analize razvoja naseobinskog fonda koja se usvaja prostornim planovima kantona. Ove analize se baziraju na demografskim projekcijama i potrebi povećanja postojećeg fonda građevnog zemljišta po naseljenim mjestima.

UVJETI KORIŠTENJA PROSTORA NA ZAŠTITNIM INFRASTRUKTURNIM POJASEVIMA I ZONAMA I ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA

Vode, vodne površine i vodna infrastruktura

Član 28

Na području Federacije BiH dugoročni cilj je postizanje dobrog stanja voda. U skladu sa važećim propisima i planovima upravljanja vodnim područjima Save i Jadranskog mora u F BiH čije će donošenje uslijediti, aktivnosti u prostoru koje imaju uticaj na vode usklađuju se sa programima mjera koje su sastavni dijelovi planova upravljanja i čije provođenje će osigurati dobro stanje voda. U te mjere spadaju: aktivnosti u oblasti prikupljanja i tretmana otpadnih voda, sprječavanje nekontrolisane sječe šuma u slivnim područjima, sprječavanje deponovanja svih vrsta otpada u vodotoke i druge vode, utvrđivanje zaštićenih područja, prestanak ispuštanja u vode opasnih, a posebno prioriternih materija definisanih propisima o vodama, itd.

Prema utvrđenom programu mjera vrši se monitoring kvaliteta i kvantiteta voda. Nad vodama u F BiH vrši se hidrološki, monitoring kvaliteta voda, monitoring ekološkog stanja površinskih voda i monitoring podzemnih voda u skladu sa aktualnim zakonom o vodama.

Također, u skladu s ovim zakonom i podzakonskim aktima vrši se monitoring kvaliteta otpadne vode i efluenta sa postrojenja za tretman otpadnih voda. Monitoring se posebno vrši u osjetljivim područjima, gdje podrazumijeva monitoring vode i monitoring aktivnosti.

Član 29

Vodne resurse na području Federacije neophodno je štititi zbog osiguranja dovoljnih količina vode za piće, osiguranja vode za vodne i uz vodu vezane ekosisteme, za potrebe privrede i

tehnološke potrebe, za sport, rekreaciju i za sve druge oblike korištenja (proizvodnja električne energije, balneološke potrebe, uzgoj ribe i dr.), posebno kada se radi o nekontrolisanom ispuštanju otpadnih voda u vodna tijela, nekontrolisanom odlaganju krutog otpada i hemikalija na mjesta gdje to može ugroziti kvalitet voda, nekontrolisanom zahvatanju voda, nekontrolisanoj eksploataciji materijala iz vodotoka, bespravnoj izgradnji, uticaju postojećih građevina, uticaju površina sahranjivanja na vodozaštitnim i slivnim područjima, kao i drugim aktivnostima koje mogu imati uticaj na vode.

Član 30

Posebnu pažnju u pogledu kvaliteta voda treba posvetiti izvorištima koja se koriste ili se planiraju koristiti za javno vodosnabdijevanje i njihovim zaštitnim zonama.

Vodna tijela voda koje se koriste ili planiraju da se koriste za piće i mineralnih, termalnih i termomineralnih voda potrebno je štititi kontinuiranim uređenjem i održavanjem postojećih i planiranih izvorišta i donošenjem odluka kojim se određuju sanitarne zone zaštite.

Zone sanitarne zaštite izvorišta određuju se u skladu sa podzakonskim aktom na nivou F BiH koji propisuje uslove za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitne mjere za izvorišta voda koja se koriste ili se planiraju koristiti za piće.

Član 31

Shodno zakonu o vodama, za rijeke, jezera, prelazne vode, obalne morske vode, vještačka i jako izmjenjena vodna tijela ciljani kvalitet voda je dobro stanje voda. Stanje vodnog tijela površinskih voda određuje se njegovim ekološkim i hemijskim stanjem, zavisno o tome koje je lošije, dok se stanje vodnih tijela podzemne vode određuje njihovim kvantitativnim i hemijskim stanjem, zavisno od toga koje je lošije.

Ciljani kvalitet vode pojedinačnog vodnog tijela se osigurava provođenjem programa mjera iz plana upravljanja vodnim područjem.

Za ljudskom aktivnošću jako izmjenjena vodna tijela mogu se, pod zakonom o vodama propisanim Uvjetima, uspostaviti manje strogi ciljevi stanja voda, ako je postizanje dobrog stanja teško izvodivo ili nesrazmjerno skupo.

Član 32

Osnovni preduslov za poboljšanje kvaliteta vodotoka, posebno vodotoka u gusto naseljenim dolinama rijeka je izgradnja novih ili stavljanje u funkciju postojećih centralnih uređaja za prečišćavanje otpadnih voda naselja. Da bi rad uređaja bio nesmetan, u urbanim sredinama

potrebno je provoditi aktivnosti na rekonstrukciji, proširivanju i izgradnji novih separatnih kanalizacionih sistema.

Za sva naseljena mjesta sa preko 2000 stanovnika koja se položajno ne mogu priključiti na centralni uređaj za tretman otpadnih voda, ili to nije ekonomski opravdano, predvidjeti lokalne uređaje za prečišćavanje otpadnih voda u skladu sa konkretnim lokalnim Uvjetima. Zabranjeno je direktno ispuštanje (bez predtretmana) fekalnih i tehnoloških otpadnih voda u otvorene i zacijevljene vodotoke i podzemne vode. Ako dispozicija fekalnih otpadnih voda

nije riješena centralno, pojedinačna domaćinstva moraju imati vodonepropusne septičke jame i obezbijediti njihovo propisno održavanje i pražnjenje.

Član 33

Obavezno je graditi uređaje za predtretman otpadnih voda za sva industrijska postrojenja čije otpadne vode iz procesa proizvodnje ne odgovaraju kvalitetu propisanom za ispuštanje u javnu kanalizacionu mrežu u skladu sa podzakonskim aktom koji tretira ovo pitanje.

Član 34

Korištenje obala uz vodna tijela površinskih voda vrši se u skladu sa pozitivnim zakonom o vodama na području F BiH. Zahvati uz obale moraju se uskladiti sa dozvoljenim zahvatima na vodnom dobru i javnom vodnom dobru kako je to definisano navedenim propisom.

Uz vodotoke I kategorije vodnom dobru pripada priobalni pojas širine 15 metara od granice obale (izrazite geomorfološke promjene), a uz vodotoke II kategorije širina tog pojasa iznosi 5 metara. Prije izvođenja zahvata u prostoru potrebno je izraditi geodetski elaborat i pribaviti rješenje o utvrđivanju granice vodnog dobra.

Član 35

Ovim Planom rezerviran je prostor za izgradnju višenamjenskih vodnih akumulacija, retenzija te dijelova vodnih tokova pod usporom koji nastaju izgradnjom manjih pregradnih građevina u svhu korištenja hidropotencijala

Sliv	Akumulacija	Napomena
Sliv Gline i Korane		
	Akumulacija Mrcelji	
	Akumulacija Stabandza	
Sliv Une i Sane		
	HE Čaplje	
	HE Vrhpolje	
	HE Kamičak	
	HE Krbavice	
	HE Prhovo	
	HE Sokolovo	
	HE Kljajići	
	Akumulacija Mokronoge	
	Akumulacija Župica	
	Akumulacija Mrdže	
Sliv Cetine	Donji kompenzacioni bazen HE Kablić	
	Donji kompenzacioni bazen HE Vrilo	

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

	Gornji kompenzacioni bazen HE Vrilo	
	Akumulacija Milač	
	Akumulacija Mrtvica	
	Akumulacija Šuica	
	Retenzija Pučine	
	HE Stržanj	
Sliv Vrbas		
	HE Han Skela	Treba uskladiti kotu uspora
	HE Babino selo	
	HE Vinac	
Sliv Ugar		
	HE Ugar ušće	
	HE Ivik	
	HE Vrletna Kosa	
Sliv Drina		
	HE Ustikolina	
Sliv Neretva		
	HE Bjelimići	
	HE Glavatićevo	
	RHE Bjelimići	
	Retenzija Mostarsko blato	
	Akumulacija Stubica	
	Akumulacija Kravica	
	Akumulacija Klokun	
	Akumulacija Modro Oko	
Sliv Bosne		
	Akumulacija Bijela rijeka	
	Akumulacija Crna Rijeka	
	Akumulacija Stršljenci	
	HE Lašva	
	HE Janjići	
	HE Vranduk	
	HE Begov Han	
	HE Kovanići	
	HE Želeće	
	HE Dolina	
	HE Globarica	
	HE Bradići	
	HE Šaj Kamen	
	HE Poljice	
	HE Dobrinje	

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

	HE Visoko 1	
	HE Mulići	
	HE Janjići	
	HE Karuše	
Sliv Krivaje		
	HE Kruševo	
	HE Kamenica	
	HE Buk	

Elektroenergetska infrastruktura

Član 36

U cilju zaštite ljudi, imovine te objekata i opreme elektroprenosnog sistema na teritoriji Bosne i Hercegovine, Odlukom Državne regulativne komisije za električnu energiju br. 05-28-190-9/07 od 27. 02.2008. godine uspostavljene su zone sigurnosti za nadzemne elektroenergetske vodove nazivnog napona od 110 kV do 400 kV.

Prema važećem „Pravilniku o zonama sigurnosti nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 110 kV do 400 kV“ („Sl. Glasnik Bosne i Hercegovine“ br 23 od 18.03.2008.godine) potrebno je zadovoljiti uslove iz člana br. 2.

Širina područja zone sigurnosti horizontalne ravnine za dalekovode različitog naponskog nivoa iznosi:

Nazivni napon dalekovoda	Širina područja sigurnosti
• 400 kV	40 m
• 220 kV	30 m
• 110 kV	20 m

Zavješnja krajnjih faznih provodnika su podjednako udaljena od granice zone sigurnosti.

Zona sigurnosti uspostavlja se za izgrađene dalekovode, nove dalekovode i objekte oko izgrađenih i novih dalekovoda, osim u slučajevima definisanim čl. 4. Pravilnika o zonama sigurnosti nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 110 do 400 kV.

Unutar koridora postojećeg dalekovoda napona od 110 kV do 400 kV nije dopuštena nova gradnja.

Trase magistralnih elektroenergetskih vodova 110 kV, 220 kV i 400 kV prikazane na kartografskom prikazu se mogu korigirati prostornim planovima kantona i općina unutar koridora širine 500m uz uvjet da tačke konekcije ostaju nepromjenjene ili predmet međukantonalnog ili unutarkantonalnog usaglašavanja.

Član 37

Odlukom Državne regulativne komisije za električnu energiju o privremenom uređivanju tehničkih normativa za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih objekata br. 05-28-190-10/07 od 27. 02.2008. godine se privremeno, do donošenja novih tehničkih normativa za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih objekata od strane nadležnog državnog tijela, kao tehnički normativi sa kojima se usklađuje gradnja objekata u zonama sigurnosti na teritoriji Bosne i Hercegovine, preuzimaju normativi utvrđeni Pravilnikom o tehničkim normativima za igradnju

nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona 1kV do 400 kV ("Službeni list SFRJ", broj 65/88). Ovim pravilnikom su definisani tehnički normativi kojima se usklađuje gradnja objekata u zonama sigurnosti na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 38

Pri određivanju trasa dalekovoda potrebno je izbjegavati postojeća i planirana građevinska područja, šume i šumska zemljišta, te voditi računa o bonitetu poljoprivrednog zemljišta radi smanjenja utjecaja na poljoprivrednu proizvodnju.

Član 39

Dalekovodi moraju u potpunosti zaobići zaštićena područja kulturno-historijske i prirodne baštine, izuzev arheoloških lokaliteta izvan naselja, ali uz odgovarajuće mjere zaštite.

Član 40

Pri prolasku elektroenergetskih nadzemnih vodova preko građevina, odnosno približavanje vodova grđevinama, građevine moraju biti udaljene od vodova za minimalnu sigurnosnu visinu i udaljenost utvrđenu u Pravilniku o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1kV do 400kV "*Službeni list SFRJ*", broj 65/88 ("Odluka DERK-a 05-28-190-10/07 od 27. 02.2008. godine).

Član 41

Za svaki postojeći i novoplanirani elektroenergetski infrastrukturni objekat mora biti osiguran priključak na elektroenergetsku mrežu. Elektroenergetska mreža se projektuje i izvodi u saglasnosti sa posebnim propisima prema planskim rješenjima. Do svake trafostanice treba biti osiguran saobraćajni pristup.

Član 42

Ovim Prostornim Planom je određena površina namijenjena građevinama u funkciji planiranog infrastrukturnog sistema.

I.1. Termoelektrane sa koridorom priključnih vodova:

1. TE Tuzla, blok 7
2. TE Tuzla, blok
3. TE Tuzla C kombi c.
4. TE Tuzla B-1 - Banovići
5. TE Kakanj, blok 8
6. TE Kakanj A kombi ciklus
7. TE Kakanj B
8. TE Bugojno 1 i 2
9. TE Kongora
10. TE Kamengrad 1 i 2

11. TE - TO Zenica

I.2. Hidroelektrane sa koridorom priključnih vodova:

1. HE Mostarsko Blato (puštena u pogon)
2. RHE Vrilo
3. RHE Kabric
4. HE Glavatičevo
5. HE Bjelimići
6. PHE Bjelimići
7. HE Ustikolina prema prostornom planu posebnog obilježja
8. HE Vranduk prema prostornom planu posebnog obilježja
9. HE Han Skela/Bravnice prema prostornom planu posebnog obilježja
10. HE Ugar Ušće prema prostornom planu posebnog obilježja
11. HE Čaplje
12. HE Vrletna Kosa prema prostornom planu posebnog obilježja
13. HE Kruševo sa HE Zeleni vir
14. HE Vinac prema prostornom planu posebnog obilježja
15. HE Ivik prema prostornom planu posebnog obilježja
16. HE Babino Selo prema prostornom planu posebnog obilježja

I.3. Vjetroelektrane sa koridorom priključnih vodova:

1. VE Podveležje-M.Glava Poljice
2. VE Podveležje-Sv.Gora, Mali Grad
3. VE Velika Vlajna
4. VE Mesihovina
5. VE Livno (Borova Glava)
6. VE Pločno/Rujište
7. VE Debelo Brdo
8. VE Mokronoge
9. VE Srđani
10. VE Poklečani
11. VE Planinica
12. VE Kamena
13. VE Bahtijevica/Ratkamen
14. VE Crkvine
15. VE Velja Međa
16. VE Ivan Sedlo
17. VE Gradina

I.4. Male hidroelektrane sa koridorom priključnih vodova

1. MHE Kljajići
2. MHE Modrac
3. MHE Poljice
4. MHE Dobrinje
5. MHE Visoko 1
6. MHE Mulići
7. MHE Janjići
8. MHE Kovanići

9. MHE Lašva
10. MHE Begov Han
11. MHE Želeće
12. MHE Kamenica
13. MHE Buk
14. MHE Karuše (Matuzići)
15. MHE Dubrava
16. MHE Stržanj
17. MHE Una-Kostela proširenje
18. RP Buturovića Polje za priključenje MHE sa sliva Neretvice
19. MHE Vrhpolje
20. MHE Kamičak
21. MHE Krbavica
22. MHE Prhovo
23. MHE Sokolovo

I.5. Elektrana na biomasu

1. Elektrana na biomasu Livno
2. Elektrana na biomasu Sarajevo

I.6. Solarne elektrane

1. SE Hodovo
2. SE Mišjak
3. SE Bjelašnica
4. SE Podveležje
5. SE Medveđak

I.7. Elektrana na otpad u (Sarajevu/Smiljevići)

Član 43

Ovim Prostornim Planom su rezervisane određene lokacije (površine) za potrebe istražnih radova i to:

II. Za potrebe istražnih radova za vjetroelektrane i solarne elektrane rezervisane su sljedeće lokacije

1. VE Kamen 1
2. VE Derale
3. VE Mučevača
4. VE Orlovača
5. VE Jelovača
6. VE Ošljak
7. VE Zukića Kosa
8. VE Medveđak
9. VE Rostovo
10. VE Vlašić (Police)
11. VE Ivanica

12. VE Krstivode
13. VE Pločno
14. Vlašić (Snježnica)
15. VE Hojta-Kočarin
16. VE Borisavac
17. VE Bitovnja
18. VE Zelene Njive-Blace_Pometenik
19. VE Nevino Brdo
20. VE Golubov Kamen
21. VE Rastićevo
22. VE Kupres
23. VE Ljubuša
24. VE Pakline
25. VE Busovača - Suha Jela
26. VE Stolac-Bačnik
27. VE Glamoč 1 - Slovinj
28. VE Glamoč 2 – Dževa
29. VE Iovik
30. VE Baljci
31. Grebak
32. SE Mišjak

Član 44

III. Za potrebe dodatnih istraživanja, analiza i definisanja ograničenja vezanih za izgradnju slijedeća područja se proglašavaju područjima posebnog obilježja:

1. Tok rijeke Vrbas između Jajca i Donjeg Vakufa
2. Tok rijeke Drine od granice sa RS do Goražda
3. Tok rijeke Bosne od granice sa RS do Maglaja, na potezu od Žepča do Zavidovića te na području Vranduka
4. Tok rijeke Ugra

Član 45

Objekti za prenos električne energije

Od planiranih transformatorskih stanica (TS) na naponskom nivou 110, 220 i 400 kV treba osigurati *lokacije i potrebne površine namijenjene za izgradnju novih visokonaponskih TS.*

I.1. Nove transformatorske stanice sa koridorom priključnih vodova:

1. TS 400/x kV Dobož 4
2. TS 400/x kV Bihać
3. TS 400/x kV Zenica 5
4. TS 400/x kV Livno
5. TS 400/x kV Jajce 2 – dogradnja 400 kV postrojenja u postojećoj TS 220/x kV

6. TS 220/x kV Posušje/Blidinje
7. TS 110/x kV Sarajevo 11 (puštena pod napon)
8. TS 110/x kV Tuzla 3
9. TS 110/35/10 kV Rama (Prozor)
10. TS 110/20/10 kV Kupres
11. TS 110/x kV Bužim
12. TS 110/x kV Kalesija
13. TS 110/x kV Mostar 9
14. TS 110/x kV Fojnica
15. TS 110/x kV Žepče
16. TS 110/x kV Čitluk 2
17. TS 110/x kV Doboj Istok
18. TS 110/x kV Sarajevo 12
19. TS 110/x kV Tinja
20. TS 110/x kV Mostar 11
21. TS 110/x kV Tušanj
22. TS 110/x kV Lukavac 2
23. TS 110/x kV Ilijaš
24. TS 110/x kV Ljubuški 2
25. TS 400/110/x kV Sarajevo 10 – dogradnja transformacije 110/x kV i SN postrojenja
26. TS 110/x kV Kočerin (Široki Brijeg 2)
27. TS 110/x kV Čapljina 2
28. TS 110/x kV Željuša
29. TS 110/x kV Olovo
30. TS 110/x kV Kerep
31. TS 110/35/10 kV Blagaj
32. TS 110/20/10 kV Glamoč
33. TS 110/x kV Živinice
34. TS 110/x kV Sarajevo 6
35. TS 110/x kV Visoko 2
36. TS 110/x kV Kakanj 2
37. TS 110/x kV Gračanica 2
38. TS 110/x kV Kreševo

I.2. Novi dalekovodi

1. DV 400 kV Banja Luka – Bihać – Hrvatska (Lički Osik)
2. DV 400 kV Sarajevo – TE Kakanj – Zenica - Jajce - Banja Luka
3. DV 400 kV Bihać – Mostar 4
4. DV 400 kV Livno – Konjsko
5. DV 400 kV Zenica – Doboj 4
6. DV 400 kV Zenica – TE Bugojno – Livno
7. DV 2x 220 kV Rama - Posušje
8. DV 110 kV Bugojno - Kupres
9. DV 110 kV HE Mostar - Mostar 1
10. DV 110 kV Tomislavgrad - Livno
11. DV 110 kV Tomislavgrad - Rama
12. DV 110 kV Visoko-Fojnica
13. DV 110 kV Mostar 9 - Mostar 4

-
14. DV 110 kV Kiseljak – Fojnica
 15. DV 110 kV Rama – G. Vakuf (Uskoplje)
 16. DV 110 kV Tomislavgrad - Kupres
 17. KV 110 kV Hak – Tušanj
 18. KV 110 kV Tuzla 3 – Tušanj
 19. DV 110 kV Doboj 4 – Tešanj
 20. DV 110 kV Grude – Ljubuški 2
 21. DV 110 kV Ljubuški – Ljubuški 2
 22. DV 110 kV Kneževo - Jajce 2
 23. DV 110 kV Banovići - Zavidovići
 24. DV 110 kV Cazin 1 - Cazin 2/ II
 25. DV 110 kV Vareš - Olovo – Kladanj
 26. DV 110 kV Jajce 2 – Šipovo
 27. DV 110 kV EVP Konjic – Hadžići (ulaz-izlaz za TS Pazarić)
 28. DV 110 kV Ljubuški – Vrgorac (pušten pod napon)
 29. DV 110 kV Stolac - Neum

I.3. Novi dalekovodi – priključni vodovi za elektrane

30. DV 110 kV Mostar 4 – Mostar 5 (ulaz – izlaz za HE Mostarsko blato)
31. DV 2x400 kV Tuzla – TE Tuzla blok 7
32. DV 400 kV Sarajevo 10 – Tuzla (ulaz - izlaz za TE Kakanj - blok 8)
33. DV 110 kV Goražde 1 - Foča (ulaz - izlaz za HE Ustikolina)
34. DV 110 kV Zenica 1- Žepče (ulaz - izlaz za HE Vranduk)

Priključni vodovi za ostale proizvodne objekte će se odrediti Elaboratom o priključku nakon provedenih detaljnih analiza, a u skladu sa Pravilnikom o priključku.

I.4. Novi dalekovodi – priključni vodovi za TS

35. DV 400 kV Tuzla – Banja Luka (ulaz – izlaz za TS Doboj 4)
36. DV 110 kV Zenica 2 –Cementara (ulaz-izlaz za TS Kakanj 2)
37. DV 110 kV Visoko – EVP Dobrnja (ulaz-izlaz za TS Visoko 2)
38. DV 110 kV Sarajevo 10 – Sarajevo 5 (ulaz-izlaz za TS Sarajevo 6)
39. DV 110 kV Široki Brijeg - Grude (ulaz - izlaz za TS Kočerin)
40. DV 110 kV Čapljina - Opuzen (ulaz - izlaz za TS Čapljina 2)
41. DV 110 kV HE Jablanica – Mostar 2 (ulaz - izlaz u TS Željuša)
42. DV 110 kV TE Tuzla – Lukavac (ulaz - izlaz za TS Lukavac 2)
43. DV 110 kV Mostar 1 - Čapljina (svođenje u TS Mostar 9)
44. DV 110 kV Doboj 1 – Teslić (ulaz – izlaz za TS Doboj 4)
45. DV 110 kV Lukavac – Srebrenik (ulaz – izlaz za TS Tinja)
46. DV 110 kV Mostar 1 – Mostar 4 (ulaz – izlaz za TS Mostar 11)
47. KV 110 kV Sarajevo 7 - Sarajevo 13 (ulaz - izlaz za TS Sarajevo 12)
48. DV 110 kV Tuzla 5 - Zvornik (ulaz - izlaz za TS Kalesija)
49. DV 110 kV Tuzla Centar - Lopare (ulaz - izlaz za TS Tuzla 3)
50. DV 110 kV Zenica 1 – Zavidovići (ulaz – izlaz za TS Žepče)
51. DV 110 kV Čitluk – Ljubuški (ulaz – izlaz za TS Čitluk 2)
52. DV 110 kV Doboj 1 – Gračanica (ulaz – izlaz za TS Doboj Istok)

Gasna infrastruktura

Član 46.

U vezi sa svim magistralnim visokotlačnim gasovodima DN 500 (50 bara), treba se pridržavati uslova propisanih posebnim propisima, a naročito:

- 20 m na svaku stranu od ose gasovoda nije dopušteno građenje industrijskih objekata;
- u pojasu širokom 5.0 m na svaku stranu od trase gasovoda proteže se zaštitni pojas unutar kojeg nije dopušteno građenje stabilnih građevina koje nisu u funkciji gasovoda (temelji stubova javne rasvjete, okna vodovoda ili kanalizacije, reklamni stubovi itd.);
- na mjestima ukrštanja cesta i instalacija s plinovodom, ugao između ose cjevovoda i ose ceste ili instalacija mora biti između 90° i 60°;
- na mjestima ukrštanja cesta s gasovodom, potrebno je mehanički zaštititi postojeći gasovod pomoću dvostruko armirane betonske ploče po čitavoj dužini gasovoda, radi zaštite od vertikalnog opterećenja;
- prilikom ukrštanja instalacija (gasovod, vodovod, kanalizacija, elektro kabl, telefonski kabl, optički kabl i si.) s gasovodom, instalacije se obavezno postavljaju u zaštitne cijevi većeg promjera i polažu se najmanje 0.5 m ispod gasovoda, a mjesto se mora obilježiti ugradnjom pocinčanog pletiva ispod i iznad gasovoda;
- najmanja udaljenost paralelnog vođenja ceste i gasovoda iznosi 10.0 m;
- najmanja udaljenost paralelno vođenih instalacija sa gasovodom iznosi 5.0 m;
- najmanja udaljenost parkirališta, pješačke biciklističke staze od ose gasovoda iznosi 10.0 m;
- u koridoru iznad gasovoda širine 5.0 m lijevo i desno od cjevovoda zabranjeno je saditi drveće čije korijenje raste dublje od 1.0 m. odnosno za koje je potrebno obrađivati zemljište dublje od 0.5 m.

Cestovna infrastruktura

Član 47

Zakonom o cestama Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH broj 12/10“) javne ceste se, ovisno o njihovom društvenom, privrednom i teritorijalnom značaju, razvrstavaju na autoceste, brze, magistralne, regionalne i lokalne ceste, te saobraćajnice u naseljima. Kolovoz ulica u naseljima i gradovima, kroz koje prolaze javne ceste, smatraju se dijelovima tih cesta.

Član 48

Zaštitni pojas uz javne ceste (zaštitni cestovni pojas) je pojas na kojem važi poseban režim gradnje i uspostavlja se s ciljem zaštite javne ceste i sigurnosti saobraćaja na njoj od štetnih uticaja i različitih aktivnosti u prostoru pored javne ceste.

U skladu sa odredbama Zakona o cestama Federacije BiH, zaštitni pojas se mjeri od vanjskog ruba zemljišnog pojasa, tako da je u pravilu širok 40 m sa svake strane autoceste, 30 m sa svake strane brze ceste, odnosno 20 m sa svake strane magistralne ceste.

Izuzetak su gradovi i naseljena mjesta, u kojima se zadržava postojeće stanje.

Član 49

Unutar zaštitnih pojaseva mogu se graditi drugi objekti od javnog interesa (vodovodi, dalekovodi, gasovodi, itd.), te odmorišta/parkirališta, moteli, benzinske pumpe i drugi objekti kojim se opslužuju korisnici cestovne infrastrukture.

U postupku izdavanja odobrenja za građenje ili urbanističke saglasnosti za građenje objekata i instalacija na javnoj cesti ili unutar zaštitnog pojasa javne ceste, organ nadležan za prostorno uređenje obavezan je zatražiti prethodnu saglasnost, odnosno odobrenje od nadležnog upravitelja ceste.

Član 50

U skladu sa Zakonom o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama u Bosni i Hercegovini („Službene novine BiH broj 6/06“), na javnim cestama je zabranjeno podizati objekte, uređaje ili postrojenja, saditi sadnice ili postavljati predmete kojima se umanjuje preglednost cesta i željezničke pruge s kojom se cesta ukršta u istom nivou, kao i preglednost na raskrsnici, ili vršiti bilo kakve radnje koje bi mogle ugrožavati ili ometati saobraćaj na javnoj cesti ili oštećivati javnu cestu i objekte na njoj.

Na javnoj cesti i u njenom zaštitnom pojasu zabranjeno je podizati spomenike i postavljati druga spomen-obilježja, prodavati proizvode i sl.

U zaštitnom pojasu javne ceste van naselja mogu se postavljati natpisi za reklame, i to pored autoceste i brze ceste na udaljenosti od najmanje 12 m, a kod magistralne ceste 10 m, računajući od krajnje tačke poprečnog profila, uz dozvolu nadležnog upravitelja ceste.

Iznad kolovoza javne ceste mora postojati slobodan prostor u visini od najmanje 4,5 m od najviše tačke kolovoza.

Član 51

U odnosu na planiranu cestovnu mrežu, moguće su promjene u funkcionalnom smislu (promjena kategorije), na osnovu odluke nadležnog ministarstva, a bez posebnih izmjena i dopuna Plana.

Član 52

Za autoceste i brze ceste, koje čine područje posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH, ovim Planom se utvrđuje prostorni koridor približne širine 500m, za koji se radi Prostorni plan područja posebnih obilježja.

Željeznička infrastruktura

Član 53

Zakon o željeznicama FBiH („Službene novine FBiH broj 41/01“) precizira da se željeznička infrastruktura FBiH sastoji od postrojenja koja pripadaju glavnim i sporednim prugama, izuzimajući kolosjeke unutar radionica za opravke mobilnih sredstava, ranžirne kolosjeke u ranžirnim stanicama, kolosjeke unutar depoa za lokomotive, te industrijske kolosjeke i pruge.

Član 54

Željezničke pruge FBiH prema namjeni i obimu saobraćaja, privrednom značaju ili značaju koji imaju za unutrašnji i međunarodni saobraćaj mogu biti magistralne i ostale.

Član 55

Zakon o sigurnosti željezničkog saobraćaja („Službene novine RBiH broj 33/95“, koji se primjenjuje na području FBiH) određuje pružni pojas i zaštitni pružni pojas.

Pružni pojas je prostor između željezničkih kolosjeka, kao i pored krajnjih kolosjeka na odstojanju od najmanje 8 m, a ako pruga prolazi kroz naseljeno mjesto na odstojanju od 6 m, računajući od ose krajnjeg kolosjeka. U pružnom pojasu mogu se graditi samo željeznički objekti i postrojenja. Izuzetno, uz suglasnost nadležnog upravitelja infrastrukture, moguće je graditi objekte za utovar i istovar robe.

Zaštitni pružni pojas je zemljišni pojas sa obje strane pruge, širine 200 m, računajući od ose krajnjih kolosjeka. U zaštitnom pojasu mogu se graditi građevinski i drugi objekti, podizati postrojenja na određenoj udaljenosti od pruge zavisno od njihove vrste i namjene i saditi drveće, prema uvjetima i uz primjenu mjera koje osiguravaju sigurnost ljudi i prometa, u skladu sa zakonom.

Željezničku prugu sačinjava i vazdušni prostor iznad pruge u visini od 12 m, odnosno 14 m kod dalekovoda napona preko 220 kV, računajući od visine gornje ivice šine.

Uslovi za građenje u zaštitnom pojasu pruge se definišu kroz izradu detaljnije planske dokumentacije u toku čije izrade se pribavlja saglasnost nadležnog upravitelja.

Član 56

Razmak između pruge i ceste mora biti najmanje 8 m, računajući od ose najbližeg kolosjeka do najbliže tačke gornjeg stroja ceste.

Na brdovitim i drugim teškim terenima (klisure i slično), razmak između pruge i ceste koja nema svojstvo autoceste i/ili brze ceste, može biti i manji od 8 m pod uslovima da im se slobodni profili ne dodiruju i da se između njih mogu postaviti signalno-sigurnosni i telekomunikacioni uređaji, stabilna postrojenja elektro-vučne i drugi uređaji neophodni za sigurno odvijanje saobraćaja, s tim da niveleta pruge bude najmanje 1 m iznad nivelete ceste. Ako postojeća cesta ne ispunjava ove uslove, na cesti se moraju postaviti sigurnosne ograde u skladu sa zakonom.

Član 57

Za željezničke pruge koje čine područje posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH, utvrđuje se koridor širine dva kilometra, za koji se radi Prostorni plan područja posebnih obilježja.

Član 58

Sva planirana ukrštanja željezničkih pruga sa autocestama, brzim cestama i magistralnim cestama izvodiće se u dva nivoa, kako bi se poboljšala sigurnost prometa.

Aerodromi

Član 59

Zaštitni pojasevi su definisani u skladu sa međunarodnim propisima, a sve planirane aktivnosti vezane za proširenje i dogradnju objekata na ovim aerodromima definišće se planovima područja posebnih obilježja.

Međunarodni aerodrom Sarajevo ima isključivo civilnu namjenu, dok Međunarodni aerodromi Tuzla i Mostar imaju mješovitu namjenu (civilnu i odbrambenu). Kod Međunarodnih aerodroma Tuzla i Mostar se moraju poštovati već utvrđene linije razgraničenja površina prema vrsti namjene (civilna i odbrambena), s tim da su poletno-slijetne staze oba aerodroma u zajedničkoj upotrebi.

Luke i plovni putevi

Član 60

Zone za utvrđivanje međunarodnog pomorskog plovnog puta utvrđene su Trećom konferencijom o pomorskom pravu pri Ujedinjenim Nacijama (UNCLOS III). Zaštitni pojasevi i planirane aktivnosti biće utvrđene Prostornim planom područja posebnih obilježja.

Multimodalni terminali

Član 61

Ovim Planom rezerviran je prostor sa razvoj multimodalnih terminala u Sarajevu, Tuzli i Domaljevcu (Luka Šamac).

MJERE OČUVANJA KULTURNO-HISTORIJSKOG NASLIJEĐA

Član 62

Sve aktivnosti na dobrima kulturno-historijskog naslijeđa će biti izvršene u skladu sa:

- Općim okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini, Aneks 8 – Sporazum o Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika, 1995. godine;
- Zakonom o zaštiti dobara koja su Odlukom Povjerenstva/Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika proglašena nacionalnim spomenicima na prostorima Bosne i Hercegovine (Sl. glasnik BiH br.2/02 od 21.01.2002.g. i Izmjene i dopune istog zakona br. 27/02 od 28.06.2002.g.);

- Zakonom o provedbi odluka Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika uspostavljene prema Aneksu 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (“Sl.n. Federacije BiH”, br. 2/02, 27/02 i 6/04);
- Zakonom o zaštiti i korištenju kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa («Službeni list SRBiH», br. 20/85, 12/87, 3/93 i 13/94);
- Odlukom o proglašenju dobara nacionalnim spomenikom;
- Ostalim relevantnim zakonima, odlukama i uredbama vezanim za kulturno-historijsko naslijeđe.

Član 63

Nacionalni spomenici su kulturno-historijska dobra za koje je Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika donijela Odluku o proglašenju dobra nacionalnim spomenikom, te svi spomenici koji se nalaze na Privremenoj listi nacionalnih spomenika (*Odluka o privremenoj listi Povjerenstva/Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika broj. 01-94/02*) do donošenja definitivne odluke o proglašenju ili odbijanju prijedloga za proglašenje nacionalnim spomenikom.

Popis proglašenih kulturno-historijskih dobara Nacionalnim spomenika (zaključno sa 02.07.2012.godine):

1. UNSKO-SANSKI KANTON (47)
Općina Bihać (17)
<ol style="list-style-type: none">1. Fethija džamija sa haremom, devet grobnih ploča i natpisima, graditeljska cjelina2. Hidroelektrane (Mala HE „Bihać“, ili HE Jarak ili HE Kanal Una) na Jarku, industrijska graditeljska cjelina3. Kapetanova kula, historijska građevina4. Konak, mjesto i ostaci historijske građevine5. Prahistorijska gradina, srednjovjekovni i osmanski grad Sokolac u selu Sokolcu, historijsko područje6. Ripač, arheološko područje7. Srpski pravoslavni manastir Rmanj sa ostacima originalnih fresaka u Martin Brodu, mjesto i ostaci graditeljske cjeline8. Turbe – Mauzolej, historijska građevina9. Ulomak kamene japodske urne sa predstavom japodskih konjanika» iz Založja, pokretno dobro10. Zbirka umjetničkih djela Dževada Hoze u Muzeju Unsko-Sanskog kantona u Bihaću, pokretno dobro11. Zbirka umjetničkih djela Jovana Bijelića u Muzeju Unsko-Sanskog kantona u Bihaću, pokretno dobro12. Zgrada Kloстера (Samostan i škola časnih sestara Klanateljica Krvi Kristove i Zgrada I zasjedanja AVNOJ-a (Muzej AVNOJ-a), graditeljska cjelina13. Zgrada Krajina puteva, historijski spomenik14. Župna crkva sv. Ante Padovanskog sa grobnicom bihaćkog plemstva (grobnica hrvatskih velikaša), graditeljska cjelina15. «Ploča desne bočne strane japodske kamene urne» iz Golubića, pokretno dobro16. Spomen park žrtava fašističkog terora Garavice, kulturni pejzaž17. Ostrovnica - Ostrovački grad, historijsko područje
Općina Bosanska Krupa (4)
<ol style="list-style-type: none">1. Stari grad Jezerski u Jezerskom, graditeljska cjelina2. Tvrđava u Bosanskoj Krupi, historijsko područje3. Zavičajna zbirka Boška Karanovića, smještena u Centru za kulturu, obrazovanje i informisanje, pokretno dobro4. Filijalna crkva Blažene djevice Marije, mjesto i ostaci historijske građevine

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

Općina Bosanski Petrovac (3)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ostaci srednjovjekovne crkve i nekropola sa stećcima na lokalitetu Crkvina u Koluniću, arheološko područje 2. Stari grad Bjelaj (Bilaj) u Bjelaju, historijska cjelina 3. Zbirka umjetničkih djela i ličnih predmeta Jovana Bijelića, pokretno dobro
Općina Bužim (3)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stara drvena džamija u Bužimu, graditeljska cjelina 2. Stara džamija u Lubardi, historijska građevina 3. Stari grad Bužim, graditeljska cjelina
Općina Cazin (5)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kajtazovića nišani, Donja Lučka, grobljanska cjelina 2. Kuća Nurije Pozderca (Kuća porodice Pozderac), historijska građevina 3. Stari grad Bijela Stijena, graditeljska cjelina 4. Stari grad Cazin sa džamijom, graditeljska cjelina 5. Kuća Ibri Alagića, historijska građevina
Općina Ključ (2)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stari grad Kamičak, historijsko područje 2. Stari grad Ključ, graditeljska cjelina
Općina Sanski most (5)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Memorijalni kompleks Šušnjar, graditeljska cjelina 2. Most u Starom Majdanu (poznat kao Rimski Most), historijski spomenik 3. Musalla sa grebljem u Kamengradu, graditeljska cjelina 4. Stari grad Kamengrad, historijsko područje 5. Zgrada II zasjedanja ZAVNOBIH-a, historijski spomenik
Općina Velika Kladuša (8)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva svetog Velikomučenika Georgija, historijski spomenik 2. Gradska džamija sa haremom, graditeljska cjelina 3. Stari grad Todorovo (Novigrad) i džamija u Todorovu, historijsko područje 4. Utvrda Vrnograč u Vrnograču, graditeljska cjelina 5. Utvrđeni grad Podzvizd, graditeljska cjelina 6. Džamija Zagrad sa haremom, graditeljska cjelina 7. Harem u Grahovu, historijsko područje 8. Harem u Šabićima, historijsko područje
2. POSAVSKI KANTON (2)
Općina Odžak (1)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zgrada općine (Beledija ili Mala Vijećnica) u Odžaku, historijska građevina
Općina Orašje (1)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije i franjevački samostan u Tolisi, zajedno sa pokretnom imovinom, graditeljska cjelina
3. TUZLANSKI KANTON (28)
Općina Banovići (1)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stećci u Banovići Selu, historijski spomenik
Općina Gračanica (8)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Donja džamija u selu Lukavica, zaseok Delići, historijska građevina 2. Konak – Vijećnica, historijska građevina 3. Korića han, arheološko područje 4. Kuća Mare Popović, istorijska građevina 5. Sahat kula, historijska građevina 6. Stara džamija Soko u Sokolu, graditeljska cjelina 7. Stari grad Soko u Sokolu, graditeljska cjelina 8. Lipanjska (Hadži Džaferova, Lipa) džamija sa haremom, graditeljska cjelina
Općina Gradačac (2)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Husejnija džamija, graditeljska cjelina 2. Stari grad Gradačac sa Gradašćevića kulom, historijsko područje
Općina Kladanj (2)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kuršumlja (Hadži Bali-begova) džamija, graditeljska cjelina

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

2. Nekropola sa stećcima u Olovcima, historijsko područje
Općina Lukavac (1)
1. Hram Svetog proroka Ilije u Puračiću, historijska građevina
Općina Srebrenik (5)
1. Praistorijska gradina na lokalitetu Grabovik – Zaketuša iznad sela Straža, arheološko područje
2. Praistorijsko gradinsko naselje na lokalitetu Gradina ispod Kuga, naselje Bjelave, arheološko područje
3. Stara džamija sa haremom u Špionici, graditeljska cjelina
4. Stari grad Srebrenik, historijsko područje
5. Džamija u Čojluku, graditeljska cjelina
Općina Tuzla (9)
1. Dvor Srpskopравoslavne zvorničko-tuzlanske eparhije sa pokretnim naslijeđem, historijska građevina
2. Fondovi i zbirke JU Arhiv Tuzanskog kantona u Tuzli, pokretno dobro
3. Nekropola sa stećcima u Starim kućama, Donje Breške, historijsko područje
4. Poljska (Turalibegova) džamija sa grebljem i turbetom, graditeljska cjelina
5. Pravoslavna crkva Svetog Velikomučenika Georgija sa grobljem na Trnovcu, graditeljska cjelina
6. Pravoslavna crkva Vaznesenja Gospodnjeg u Požarnici, graditeljska cjelina
7. Proizvodnja soli u Tuzli, industrijsko naslijeđe
8. Saborni hram Uspenja Presvete Bogorodice sa pokretnim naslijeđem, historijska građevina
9. Šarena (Časna, Atik, Gradska, Behram-begova) džamija sa haremom, ulazni portal i mjesto Behram-begove medrese, graditeljska cjelina
4. ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON (46)
Općina Breza (1)
1. Kasnoantička bazilika na Crkvini, arheološko područje
Općina Kakanj (8)
1. Džamija u Kraljevoj Sutjesci, graditeljska cjelina
2. Franjevački samostan i crkva sv. Ive Krstitelja u Kraljevoj Sutjesci, graditeljska cjelina
3. Kuća Ive Duspera, Kraljeva Sutjeska, historijska građevina
4. Prahistorijsko neolitsko naselje Obre II na lokalitetu Gornje polje u naselju Obre, arheološko područje
5. Vladarski dvor iz 14. i 15. stoljeća u Kraljevoj Sutjesci, arheološko područje
6. Zbirka od 22 inkunabule, pokretno dobro u vlasništvu Franjevačkog samostana u Kraljevoj Sutjesci
7. Glavica u Bilješevu, historijsko područje
8. Zgrada poznata kao „Turski sud“ (Kula hadži Muhamed-bega) u Ribnici, historijski spomenik
Općina Maglaj (3)
1. Kalavun Jusuf pašina (Kuršumlja) džamija sa haremom i česmom, graditeljska cjelina
2. Stari grad Maglaj, graditeljska cjelina
3. Uzeirbegovićev konak, historijska građevina
Općina Olovo (9)
1. Crkva Majke Božje sa pokretnom imovinom, historijska građevina
2. Drvena džamija u Solunu, graditeljska cjelina
3. Most poznat kao Rimski most na rijeci Orlji kod sela Klinčići, historijski spomenik
4. Nekropola sa stećcima na lokalitetu 'Mramorje' u selu Moguš, historijsko područje
5. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Navitak u selu Boganovići, historijsko područje
6. Nekropola sa stećcima „Mramor“ u Musićima, historijsko područje
7. Nekropola sa stećcima „Mramorje“ i starim nišanima u Lavšićima, historijsko područje
8. Nekropole sa stećcima, nišanima, obeliskom i ostacima ckve sv. Roka u Bakićima Donjim, prirodno i historijsko područje
9. Stara drvena džamija u Miljevićima, mjesto i ostaci historijskog spomenika
Općina Tešanj (3)
1. Čaršijska (Gazi Ferhad-begova) džamija, graditeljska cjelina
2. Eminagića konak, historijska građevina
3. Stari grad Tešanj, graditeljska cjelina
Općina Vareš (6)
1. Crkva posvećena Pokrovu Presvete Bogorodice sa pokretnom imovinom, historijski spomenik

Nosilac pripreme Plana : Federalno ministarstvo prostornog uređenja

Nosilac izrade Plana: Konzorcij : IPSA INSTITUT,UZBIH, ECOPLAN,

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

<ol style="list-style-type: none"> 2. Dabravine sa ostacima iz bronzanog doba i kasne antike, arheološko područje 3. Nekropole sa stećcima i starim nišanima u naselju Budoželje, historijsko područje 4. Srednjovjekovni kraljevski grad Bobovac, historijsko područje 5. Župna crkva u Varešu, graditeljska cjelina 6. Kovačnice (majdani) u selu Očevlje, historijsko područje
Općina Visoko (6)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva sv. Prokopija, graditeljska cjelina 2. Mile, arheološko područje - Krunidbena i grobna crkva bosanskih kraljeva, Arnautovići 3. Praistorijsko naselje na lokalitetu Okolište u naseljima Okolište i Radinovići, arheološko područje 4. Stari grad Visoki, historijsko područje 5. Tabačka (Tabačica) džamija u Visokom, graditeljska cjelina 6. Samostan Sv. Bonaventure sa pokretnim naslijeđem, graditeljska cjelina
Općina Zavidovići (2)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Manastir Vozuća u Vozući, graditeljska cjelina 2. Stara džamija u selu Rujnica, graditeljska cjelina
Općina Zenica (7)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva Rođenja Presvete Bogorodice, historijska građevina 2. Crkva svetog Ilije sa župnim uredom, graditeljska cjelina 3. Ploča velikog sudije Gradeše, vlasništvo Muzeja grada Zenice, pokretno dobro 4. Sejmenska džamija, mjesto i ostaci graditeljske cjeline 5. Stari grad Vranduk, graditeljska cjelina 6. Sultan-Ahmedova džamija i medresa, graditeljska cjelina 7. Stara džamija sa haremom u Orahovici, graditeljska cjelina
Općina Žepče (1)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Trzanska (Alibegova, džamija na Trznju) džamija sa haremom, mjesto i ostaci graditeljske cjeline
5. BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON (6)
Općina Foča-Ustikolina (2)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Groblje na Presjeci, grobljanska cjelina 2. Most na Kožetini, historijski spomenik
Općina Goražde (3)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nekropola sa stećcima u Hrančićima, historijsko područje 2. Nekropola sa stećcima u selu Kosače, historijsko područje 3. Neolitsko naselje Lug, arheološko područje
Općina Pale-Prača (1)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Semiz Ali-paše turbe sa haremom Semiz Ali-pašine džamije, graditeljska cjelina
6. SREDNJE-BOSANSKI KANTON (74)
Općina Bugojno (6)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkvina (Grudine) u Čipuljiću, arheološko područje 2. Pod, prahistorijsko gradinsko naselje, arheološko područje 3. Rustempašića kula u Odžaku, historijska građevina 4. Stari grad Vesela straža, historijsko područje 5. Sulejmanpašića kula u Odžaku, mjesto i ostaci historijske građevine 6. Turbe Malkoča i Skenderpašića u Kopčiću, graditeljska cjelina
Općina Busovača (1)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva sv. Ante Padovanskog, historijska građevina
Općina Donji Vakuf (6)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Handanija džamija (Handan-begova, Hajdar Čehajina ili Čaršijska džamija) u Pruscu, gr. cjelina 2. Kasnoantička bazilika u Oborcima, arheološko područje 3. Kasnoantička grobnica na svod i ostaci temelja sakralnog objekta, arheološko područje 4. Pruščakova (Hasana Kjafije) džamija u Pruscu, graditeljska cjelina 5. Sahat-kula, historijski spomenik 6. Stari grad Prusac, historijsko područje
Općina Fojnica (4)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Musafirhana (Salihagića kuća) u Fojnici, historijski spomenik 2. Muzejska zbirka i bibliotečki fond franjevačkog samostana Duha svetoga, pokretno dobro 3. Crkva svetoga Duha i Franjevački samostan, prirodno graditeljska cjelina

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

4. Tekija u Živčićima, graditeljska cjelina
Općina Gornji Vakuf (1)
1. Sahat-kula, historijski spomenik
Općina Jajce (25)
1. Bedemi i tabije starog grada Jajca, historijsko područje
2. Burića kuća u Jajcu, mjesto i ostaci historijske građevine
3. Crkva Presvete Bogorodice, sa pokretnim naslijeđem, mjesto i ostaci povijesne građevine
4. Crkva sv. Ive u Podmilačju, graditeljska cjelina
5. Crkva sv. Marije (pretvorena u Fethija, odnosno Sultan Sulejmanovu džamiju, 1528. godine) sa zvonikom sv. Luke, graditeljska cjelina
6. Dizdareva ili Ženska džamija, historijska građevina
7. Dom AVNOJ-a u Jajcu sa pokretnom imovinom
8. Čaršijska (Esme Sultanije) džamija sa pratećim objektima: šadrvanom, stambenim objektom, mektebom i haremom, područje i ostaci graditeljske cjeline
9. Historijski spomenik zvani Kraljev grob u Zastinju
10. Jajce, historijsko gradsko područje
11. Katakombe u Jajcu, historijski spomenik
12. Kršlakova kuća (Kapetanovića kuća, Kršlakova kuća broj 2), historijska građevina
13. Kršlakova stara kuća, mjesto i ostaci historijske građevine
14. Mitrej u Jajcu, historijski (antički sakralni) spomenik
15. Musafirhana u Jajcu, mjesto historijske građevine
16. Nekropola sa stećcima u Vincu, historijsko područje
17. Omerbegova kuća, graditeljska cjelina
18. Plivska jezera sa kompleksom mlinova na Plivi, kulturni krajolik
19. Rimokatoličko groblje Hrast, grobljanska cjelina
20. Saračeva kuća, zgrada Financija (Niža stručna škola) i Stara osnovna škola (Niža muzička škola), graditeljska cjelina
21. Sinan-begova ili Okića džamija, historijska građevina
22. Stara ili Hafizadića česma, historijski spomenik
23. Stari grad Vinac, historijsko područje
24. Tvrđava u Jajcu, graditeljska cjelina
25. Stari grad Komotin, historijsko područje
Općina Kiseljak (2)
1. Prahistorijska gradina, kasnoantička utvrda – refugij, ostaci kasnoantičke crkve posvećene sv. Luciji i nekropole sa stećcima u Podastinju, spomenička cjelina i historijsko područje
2. Srednjovjekovna nekropola između sela Zabrdje i Toplice, historijsko područje
Općina Kreševo (7)
1. Franjevački samostan sa pokretnom imovinom, graditeljska cjelina
2. Kreševo, historijsko gradsko područje
3. Most poznat kao 'Rimski most' u selu Vranci, historijski spomenik
4. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Klupe i nekropola sa stećcima lokalitetu Crvenjak u Komarima, historijsko područje
5. Stari grad u Kreševu, historijsko područje
6. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Kose u Crnićima, historijsko područje
7. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Brdo (Križ) u Deževicama, historijsko područje
Općina Novi Travnik (9)
1. Grob sa stećkom u selu Bistro, povijesni spomenik
2. Nekropola sa dva antropomorfna nadgrobnika koji podsjećaju na križ kod sela Orašac, povijesno područje
3. Nekropola sa stećcima Bistro, povijesno područje
4. Nekropola sa stećcima Maculje, povijesno područje
5. Nekropola sa stećcima Opara, povijesno područje
6. Nekropola sa stećcima, antropomorfnim nadgrobnicima koji podsjećaju na križ i tumulusom Sebešić, povijesno područje
7. Nekropola sa stećcima, krstačama i nišanom na lokalitetu Kaurlaš u Zagrlju, povijesno područje
8. Stara džamija u selu Šenkovići, historijska građevina
9. Nekropola žrtvama fašizma, kulturni pejzaž

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

Općina Travnik (13)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Batalova grobnica u Turbetu kod Travnika, arheološko područje 2. Crkva sv. Mihovila u Ovčarevu, historijska građevina 3. Crkva Uspenja Presvete Bogorodice sa pokretnom imovinom i zgrada nekadašnje Prve Srpske škole, graditeljska cjelina 4. Džamija u Gornjoj Čaršiji (džamija Mehmed-paše Kukavice, Hadži-Alibegova džamija) i sahat kula, graditeljska cjelina 5. Jeni (Hasan-agina) džamija, graditeljska cjelina 6. Muzička škola, historijska građevina 7. Ostaci rimskog naselja, kasnoantičke bazilike i grobnice na Crkvini u Varošluku, Turbe, arheološko područje 8. Sahat kula na Musali, historijski spomenik 9. Stari grad u Travniku, graditeljska cjelina 10. Turbeta pod lipom ili turbe Abdulah-paše, Dželal-paše i Perišan Mustafa-paše sa česmom, graditeljska cjelina 11. Zgrada nekadašnjeg Samostana i škole časnih sestara Milosrdnica, historijska građevina 12. Zgrada Oficirskog doma, historijska građevina 13. Šarena (Sulejmanija) džamija, graditeljska cjelina
7. HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON (129)
Općina Čapljina (7)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva Preobraženja Hristovog u Klepcima, zgrada škole i groblje, područje i ostaci graditeljske cjeline 2. Gabela, arheološko područje 3. Most u Klepcima, historijska građevina 4. Pašića kula sa dvorima u Bivoljem Brdu, graditeljska stambena cjelina 5. Počitelj, historijsko – gradsko područje 6. Rimska vila (Villa Rusticae) – Višići, (lokalitet „Kućišta“) s ostacima iz rimskog antičkog razdoblja, ranog i kasnog srednjeg vijeka (slavensko naselje i groblje), arheološko područje 7. Utvrđena kasnoantička vila Mogorjelo, arheološko područje
Općina Čitluk (1)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Groblje Mainovac i područje Bedra kao pretpostavljeno arheološko nalazište, historijsko područje
Općina Jablanica (5)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Memorijalni kompleks Bitka za ranjenike na Neretvi, historijsko područje 2. Nekropola sa stećcima Dugo polje na Blidinju, historijsko područje 3. Nekropola sa stećcima Ponor, historijsko područje 4. Nekropola sa stećcima Risovac, historijsko područje 5. Prahistorijski tumulusi, nekropole sa stećcima i nišanima u selu Sovići, grupa grobljanskih cjelina
Općina Konjic (33)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Arheološki spomenici u sklopu Parka na Vardi ispod Društvenog doma 2. Blatačko jezero, sa dijelom kanjona rijeke Rakitnice i nekropolama sa stećcima, nišanima i praistorijskim grobnim gomilama, naselje Blace, kulturni pejzaž 3. Crkva sv. Vasilija Velikog sa pokretnim naslijeđem (pet ikona), historijski spomenik 4. Dva stećka na lokalitetu “Gromile“ u zaseoku Račica, historijsko područje 5. Čaršijska (Junuz-Čauš) džamija, graditeljska cjelina 6. Franjevački samostan, graditeljska cjelina 7. Nekropola sa stećcima Česmina glava u Odžacima, historijsko područje 8. Nekropola sa stećcima Gradić u Odžacima, historijsko područje 9. Nekropola sa stećcima i grobovima u Gračanima, historijsko područje 10. Nekropola sa stećcima i ostaci crkve Grčka glavica u selu Biskup, historijsko područje 11. Nekropola sa stećcima i ostaci srednjovjekovne crkve na lokalitetu “Crkvina“ u Razićima, historijsko područje 12. Nekropola sa stećcima na lokalitetima Kaursko groblje (Ciklice) i Brdo u Vrbljanima, historijsko područje 13. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Kaursko groblje u Borcima, historijsko područje 14. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Križevac u Doljanima, historijsko područje 15. Nekropole sa stećcima lokalitet Ograda (Vlah), povijesno područje 16. Nekropola sa stećcima Poljice, lokalitet Veliko Jezero, historijsko područje

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

17. Nekropola sa stećcima u Glavatičevu, lokalitet Gajine, historijsko područje
18. Nekropole sa stećcima u selu Čičevo, povijesno područje
19. Ostaci Starog kamenog mosta u Konjicu, historijska građevina
20. Prahistorijski tumulus i nekropola sa stećcima na lokalitetu Dabića (Velika) poljana, na obroncima planine Bahtijevice, historijsko područje
21. Pravoslavna crkva Svetih apostola Petra i Pavla u Borcima, istorijska građevina
22. Prirodno i historijsko područje u selu Gorani
23. Repovačka džamija, graditeljska cjelina
24. Selo Lukomir (Gornji Lukomir), kulturni krajolik
25. Stara džamija u Gornjoj Mahali, Seonica, historijska građevina
26. Tekijska (Muhamed-Mehmed-Čauševa) džamija, graditeljska cjelina
27. Zbirka drvorezbarskih proizvoda poznata kao muzej «Mulićev-Rekord», pokretno dobro
28. Zbirka namještaja porodice Nikšić, vlasništvo Armina Nikšića, pokretno dobro
29. Zbirka namještaja porodice Nikšić, vlasništvo Besima Nikšića, pokretno dobro
30. Šantića vila u Borcima, mjesto i ostaci historijske građevine
31. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Mašeti u području zaseoka Velika, Bradina, historijsko područje
32. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Ravnice u Dubočanima, historijsko područje
33. Nekropola sa stećcima, nišanima i krstačama u Gornjoj Bradini, historijsko područje

Grad Mostar (40)

1. Blagaj, historijsko gradsko područje
2. Careva džamija ili Sultan Sulejmanova džamija u Blagaju, graditeljska cjelina
3. Džamija Hadži Ali-bega Lafe sa haremom, područje i ostaci graditeljske cjeline
4. Džamija u Podhumu (Derviš-paše Bajezidagića džamija), mjesto i ostaci graditeljske cjeline
5. Jevrejsko groblje u Mostaru, grobljanska cjelina
6. Karađoz-begov hamam u Blagaju, historijska građevina
7. Karađoz-begov most u Blagaju, historijska građevina
8. Karađoz-begova džamija, graditeljska cjelina
9. Kasnoantička bazilika u Cimu, arheološko područje
10. Kasnoantička dvojna bazilika i nekropola sa stećcima u Žitomislčićima, arheološko područje
11. Katolička crkva sv. Trojstva u Blagaju, graditeljska cjelina
12. Kolakovića kuća u Blagaju, mjesto i ostaci graditeljske cjeline
13. Koski Mehmed-pašina džamija i medresa, graditeljska cjelina
14. Kulturni pejzaž sa natpisom Mastana Bubanjica u Donjoj Drežnici
15. Manastir Žitomislčić, mjesto i ostaci graditeljske cjeline
16. Mitropolija (Vladikin dvor ili Episkopska palata), graditeljska cjelina
17. Mostar, historijsko gradsko područje
18. Nekropola sa stećcima lokalitet Crkvina (Pod) i ostaci temelja srednjovjekovne građevine, Donja Drežnica (Donji Jasenjani), povijesno područje
19. Nekropola sa stećcima Šarapovlje (Vitina) u Kruševu, historijsko područje
20. Nesuh-age Vučijakovića džamija, graditeljska cjelina
21. Nezir-agina džamija, graditeljska cjelina
22. Partizansko spomen-groblje, graditeljska cjelina
23. Pravoslavna crkva sv. Vasilija Ostroškog u Blagaju zajedno sa pokretnim naslijeđem, graditeljska cjelina
24. Roznamedži Ibrahim-efendije džamija, graditeljska cjelina
25. Saborna crkva - Crkva svete trojice u Mostaru, mjesto i ostaci historijske građevine
26. Sahat kula, historijska građevina
27. Sevri-hadžići Hasanova džamija, graditeljska cjelina
28. Sinagoga, historijska građevina
29. Stambena graditeljska cjelina porodice Muslibegović
30. Stambeni kompleks Bišćevića-Lakšića, graditeljska cjelina
31. Stambeni kompleks porodice Velagić (Velagićevina) u Blagaju, prirodno-graditeljska cjelina
32. Stara Biskupska rezidencija u Vukodolu (Biskupija u Vukodolu), graditeljska cjelina
33. Stara pravoslavna crkva u Mostaru, graditeljska cjelina
34. Stari grad Blagaj (Stjepan-grad), povijesno područje
35. Stari križevi u Drežnici, historijsko područje
36. Stari most sa kulama, graditeljska cjelina

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

<p>37. Staro pravoslavno groblje na Bjelušinama u Mostaru, grobljanska cjelina</p> <p>38. Staro pravoslavno groblje na Pašinovcu u Mostaru, grobljanska cjelina</p> <p>39. Tekija u Blagaju na Buni, prirodno - graditeljska cjelina</p> <p>40. Zelena pećina - prahistorijsko pećinsko naselje, Blagaj, arheološko područje</p>
<p>Općina Neum (7)</p> <p>1. Hutovski grad (Hadžibegova tvrđava), historijsko područje</p> <p>2. Katolička crkva sv. Ane u Neumskom Gradcu, historijska građevina</p> <p>3. Natpis Radovca Vukanovića u Novkovića klanu u Hutovu, arheološki spomenik</p> <p>4. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Crkvina u Hutovu, arheološko područje</p> <p>5. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Groblje stećaka na rimokatoličkom groblju kod Jurkovića kuća u Brštanici, Donje Hrasno, arheološko područje</p> <p>6. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Međugorje u Glumini, arheološko područje</p> <p>7. Ostaci rimskog naselja i srednjovjekovna nekropola sa stećcima u Vranjevom selu, arheološko područje</p>
<p>Općina Prozor (4)</p> <p>1. Džamija u Lizopercima sa mektebom i haremom, graditeljska cjelina</p> <p>2. Franjevački samostan i crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije u Šćitu, kulturni pejzaž i područje</p> <p>3. Spomenik na Makljenu, graditeljska cjelina</p> <p>4. Stara tvrđava Prozor, arheološko područje i ostaci</p>
<p>Općina Stolac (30)</p> <p>1. Begovina, graditeljska stambena cjelina</p> <p>2. Crkva sv. Nikole u Trijebnju, graditeljska cjelina</p> <p>3. Crkva sv. Petra i Pavla sa grobljem, sudačkim stolicama, dvorištem, zidom i pokretnom imovinom u Ošanićima kod Stoca, historijska, cjelina</p> <p>4. Đulhanumina kuća, graditeljska cjelina</p> <p>5. Čaršijska džamija i Čaršija u Stocu, graditeljska cjelina</p> <p>6. Grob Moshe Danona sa okolnim prostorom i havrom na Krajšini, graditeljska cjelina</p> <p>7. Hamam na Čupriji, mjesto i ostaci historijske građevine</p> <p>8. Helenistički grad Daorson u Ošanićima, arheološko područje</p> <p>9. Korito Bregave sa mlinicama, stupama i mostovima, prirodno-graditeljska cjelina</p> <p>10. Kuća na Luci (Vakuf Hatidže Hajdarbegović), stambena graditeljska cjelina</p> <p>11. Kuće porodice Behmen u sklopu mahale Behmenluk u Stocu, stambena graditeljska cjelina</p> <p>12. Mejtef Mektebi Ibtidaije, historijska građevina</p> <p>13. Nekropola sa stećcima i nišanima (Stari harem) na Gorici, povijesno područje</p> <p>14. Nekropola sa stećcima na lokalitetu kod Boškailovih kuća (Glavica i Haremi), zaselak Brdo, naselje Hodovo, arheološko područje</p> <p>15. Nekropola sa stećcima na lokalitetu kod Boškailovih kuća (Radan krst), zaselak Brdo, naselje Hodovo, arheološko područje</p> <p>16. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Perića njiva u zaseoku Perići, naselje Hodovo, arheološko područje</p> <p>17. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Pogrebнице u zaseoku Brdo, naselje Hodovo, arheološko područje</p> <p>18. Nekropola stećaka I i II Boljuni, historijsko područje</p> <p>19. Nekropola stećaka Radimlja, historijsko područje</p> <p>20. Paleolitsko nalazište Badanj u Borojevićima, arheološko područje</p> <p>21. Podgradska džamija (poznata i kao džamija na Mejdanu, džamija u Maloj Čaršiji, džamija Hadži Saliha Bure, Zulfikar-kapetanova džamija i džamija Ali-paše Rizvanbegovića), područje i ostaci historijske građevine</p> <p>22. Stambena graditeljska cjelina Hadži Junuz-age Mehmedbašića</p> <p>23. Stambena graditeljska cjelina porodice Čokljat sa dućanom u mahali Zagrad</p> <p>24. Stari grad Stolac, historijsko područje</p> <p>25. Turkovića kula, graditeljska cjelina</p> <p>26. Uzunovića džamija (džamija Ismail-kapetana Šarića), graditeljska cjelina</p> <p>27. Vakuf Zejne Elezović (stambeni kompleks Zejne Elezović, Vakufski dvor) u Stocu, stambena graditeljska cjelina</p> <p>28. Čuprijska (Hadži-Alije Hadžisalihovića) džamija, područje i ostaci graditeljske cjeline</p>

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

29. „Javno ljetno kupalište – Kupaje“, graditeljska cjelina
30. Šarića kuća (Galerija Branka Šotre) u Stocu, sa stalnom muzejskom postavkom, graditeljska cjelina
Općina Ravno (2)
1. Crkva Vavedenja Bogorodice u Zavali, graditeljska cjelina
2. Crkvina u Zavali, arheološko područje
8. ZAPADNO-HERCEGOVAČKI KANTON (8)
Općina Ljubuški (6)
1. Antički vojni logor na Gračinama u Humcu, arheološko područje
2. Džamija Ali-bega Kapetanovića u Vitini, graditeljska cjelina
3. Lalića kula sa dvorima u Ljubuškom, graditeljska cjelina
4. Nekropola sa stećcima Bijača, historijsko područje
5. Nekropola sa stećcima Mramorje, Gornji Studenci, historijsko područje
6. Stari grad Ljubuški, graditeljska cjelina
Općina Posušje (1)
1. Nekropola sa stećcima Donje Bare, historijsko područje
Općina Široki Brijeg (1)
1. Franjevački samostan i crkva, graditeljska cjelina
9. KANTON SARAJEVO (116)
Općina Centar Sarajevo (28)
1. Alipašina džamija sa haremom, graditeljska cjelina
2. Crkva sv. Josipa na Marijin Dvoru, opština Centar Sarajevo, historijska građevina
3. Debelo brdo, praistorijsko gradinsko naselje, antički i kasnoantički odbrambeni objekat, arheološko područje
4. Fondovi i zbirke Historijskog arhiva Sarajevo, pokretno dobro
5. Gospodicina kuća u ulici Hamdije Kreševljakovića broj 1, historijska građevina
6. Hotel Zagreb, historijska građevina
7. Jevrejsko groblje u Sarajevu, grobljanska cjelina
8. Kuća Damić u Radićevoj ulici broj 10, historijska građevina, općina Centar
9. Magribija džamija, historijski spomenik
10. Narodno pozorište, opština Centar Sarajevo, historijska građevina
11. Oficirski paviljoni, graditeljska cjelina
12. Palata Musafija, historijska građevina
13. Salomova palata u Sarajevu, historijska građevina
14. Sarajevska Hagada, pokretno dobro u vlasništvu Bosne i Hercegovine
15. Stambeni kompleks na Džidžikovcu, graditeljska cjelina
16. Stećak i staro muslimansko groblje u Mrkovićima, historijsko područje
17. Vatrogasna kasarna, historijska građevina
18. Zgrada Ante Štambuka, historijska građevina
19. Zgrada Društva Crvenog krsta, historijska građevina
20. Zgrada Marijin Dvora i unutrašnje dvorište, historijska građevina
21. Zgrada Narodne (Centralne) banke sa pokretnom imovinom, historijska građevina
22. Zgrada Penzionog fonda (zgrada na uglu ulica Maršala Tita i Hamze Hume) u Sarajevu, općina Centar Sarajevo, historijska građevina
23. Zgrada Predsjedništva Bosne i Hercegovine (Zgrada zemaljske vlade I) sa pokretnim naslijeđem u Sarajevu, općina Centar Sarajevo, historijska građevina
24. Zgrada zemaljske vlade II (Zgrada željeznica), opština Centar Sarajevo, historijska građevina
25. Zgrada Zemaljskog vakufa (Rijaseta IZ u BiH i Vakufske direkcije) i Hadin Ali-pašinog vakufa, opština Centar Sarajevo, historijska građevina
26. Crkva svetog Vinka Paulskoga sa Samostanom i Školom, graditeljska cjelina
27. Filmski materijal Kinoteke Bosne i Hercegovine, pokretno dobro
28. Stambeno-poslovni objekat Vakufa Čokadži Sulejmana, historijska građevina
Općina Novo Sarajevo (3)
1. Crkva Prenos mošti Sv. Oca Nikolaja i zgrada Bogoslovije u Reljevu, graditeljska cjelina
2. Crkva presvetog Trojstva, historijska građevina, općina Novo Sarajevo
3. Spomen-park Vraca, graditeljska cjelina
Općina Stari grad Sarajevo (63)

Nosilac pripreme Plana : Federalno ministarstvo prostornog uređenja

Nosilac izrade Plana: Konzorcij : IPSA INSTITUT,UZBIH, ECOPLAN,

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

1. Abdesthana (Šejh Feruhova džamija) sa grobljem i česmom, graditeljska cjelina
2. Alifakovac, grobljanska cjelina
3. At Mejdan, arheološko područje
4. Aškenaski hram, opština Stari Grad, istorijski spomenik
5. Banka na Obali (bivši Objekat Filijale austro-ugarske banke), historijski spomenik
6. Baščaršijska (Havadže Duraka) džamija, opština Stari Grad, historijska građevina
7. Bijela džamija (džamija Divan katiba Hajdara), graditeljska cjelina
8. Brusa bezistan (Rustem-pašin bezistan, Mali bezistan) sa dućanima, opština Stari Grad, graditeljska cjelina
9. Careva džamija, graditeljska cjelina
10. Careva ćuprija, opština Stari Grad, historijski spomenik
11. Crkva Svetog Ćirila i Metoda sa Bogoslovijom, graditeljska cjelina
12. Čekrekčijina džamija, graditeljska cjelina
13. Despića kuća, historijska građevina
14. Električna centrala na Hridu (Dudinom Hridu), industrijska graditeljska cjelina
15. Ferhadija džamija, graditeljska cjelina
16. Firuz-begov hamam, opština Stari grad Sarajevo, mjesto i ostaci historijske građevine
17. Franjevački samostan i crkva sv Ante zajedno sa pokretnom imovinom, graditeljska cjelina
18. Gazi Husrev-begov bezistan sa dućanima, opština Stari Grad, graditeljska cjelina
19. Gazi Husrev-begova džamija, graditeljska cjelina
20. Gazi Husrev-begova medresa sa mjestom i ostacima Hanikaha, opština Stari Grad, graditeljska cjelina
21. Graditeljska cjelina poznata kao kuća Alije Đerzeleza
22. Gradska tržnica (Markale, ili Markthalle), opština Stari grad Sarajevo, historijski spomenik
23. Gradska vijećnica, opština Stari Grad, istorijska građevina
24. Grupa objekata Gazi Husrev-begovog vakufa u Sarajevu, opština Stari Grad
25. Hadži Sinanova (Silahdar Mustafa paše) tekija sa Sarač Alijinom džamijom i mezarjem, ambijentalna cjelina
26. Hadžijska (Vekil Harčova) džamija u Sarajevu, graditeljska cjelina
27. Hadžimuratovića Daire (Velike Daire), graditeljska cjelina, opština Stari Grad
28. Hadžišabanovića kuća, stambena graditeljska cjelina, Opština Stari Grad
29. Hastahana (zgrada Vakufske bolnice), graditeljska cjelina, opština Stari Grad
30. Hotel Stari Grad (nekadašnji han Gazi Husrev-begovog vakufa, Hotel Gazi) i stambeni objekat Kadić, djela arhitekta Josipa Vancaša, graditeljska cjelina
31. Isa-begova zawija, prirodno-graditeljska cjelina
32. Jajce kasarna u Sarajevu, graditeljska cjelina, opština Stari Grad
33. Katedrala (Katedrana crkva Srca Isusova) , historijska građevina
34. Kazandžiluk, Male Daire i Luledžina ulica, opština Stari Grad Sarajevo, ambijentalna cjelina
35. Kompleks Svrzine kuće, stambena graditeljska cjelina
36. Kompleks vila iz austrougarskog perioda u Petrakijinoj ulici (Vila Mandić, vila Heinricha Reitera, vila Hermine Radisch i vila Forstratha Miklaura), opština Stari Grad, graditeljska cjelina
37. Konak zajedno sa pokretnim naslijeđem, opština Stari grad Sarajevo, graditeljska cjelina
38. Kozija ćuprija, historijski spomenik
39. Latinska ćuprija, historijska građevina
40. Muzička akademija (Zavod Svetog Augustina), historijska građevina, opština Stari Grad
41. Nekropole sa stećcima i nišanima Grčko groblje/Svatovsko groblje (Greblje) u selu Donji Močioći, opština Stari Grad, prirodno i historijsko područje
42. Oficirska kasina (Dom Armije, Dom vojske Federacije), opština Stari Grad, historijski spomenik
43. Palata Ješue D. Saloma na Obali Kulina bana 20, historijska građevina
44. Pravoslavna Mitropolija zajedno sa pokretnim naslijeđem, opština Stari Grad, istorijska građevina
45. Saborna crkva (crkva Presvete Bogorodice) sa pokretnim naslijeđem, opština Stari Grad, historijska građevina
46. Saburina kuća, stambena cjelina
47. Sahat kula, opština Stari Grad, historijski spomenik
48. Stara pravoslavna crkva (Crkva svetih arhandela Mihaila i Gavrila), opština Stari Grad, graditeljska cjelina
49. Stari grad Vratnik, graditeljska cjelina
50. Stari jevrejski hram, ili Il kal grandi (Veliki hram), ili Il kal vježu (Stari hram), ili Stara sinagoga,

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

<p>historijska građevina</p> <ol style="list-style-type: none"> 51. Staro groblje na Kovačima, grobljanska cjelina, općina Stari Grad 52. Šeher čehajina ćuprija u Sarajevu, historijski spomenik 53. Školske zgrade u Gimnazijskoj ulici, graditeljska cjelina 54. Tašlihan, arheološko područje 55. Vila Stefaniya u ulici Mjedenica broj 5, historijska građevina 56. Zgrada Jozefa Zadika Danona, historijska građevina 57. Zgrada Srpskog kulturno-prosvjetnog društva „Prosvjeta“, historijska građevina, općina Stari Grad 58. Zgrada željezničke stanice Bistrik, historijska građevina 59. Rodna kuća Vladislava Skarića (Kuća Jefšana Despića, Objekat Muzeja književnosti i pozorišne umjetnosti BiH), stambena graditeljska cjelina 60. Stambeno-poslovni objekat Vakufa Hovadža Kemaludina (Mekteb), historijska građevina 61. Stambeno naselje Crni Vrh, graditeljska cjelina 62. Nekropola sa stećcima i nišanima u Faletićima, historijsko područje 63. Ženska gimnazija, historijska građevina
<p>Općina Ilidža (9)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Crkvina kod sela Vrutci, ostaci predromaničke crkve i srednjovjekovno groblje, historijsko područje 2. Katolička crkva Uznesenja Marijina na Stupu, Ilidža, historijska građevina 3. Mezarje Velika drveta (Stari nišani) na Stupu, grobljanska cjelina 4. Most u Plandištu (“Rimski” most; most preko rijeke Bosne u Plandištu), prirodno-graditeljska cjelina 5. Prahistorijsko naselje u Butmiru, arheološko područje 6. Pravoslavna crkva sv. Save u Blažuju sa grobljem, opština Ilidža, graditeljska cjelina 7. Rimske iskopine na Ilidži, arheološko područje 8. Stara željeznička stanica na Ilidži, historijska građevina 9. Zildžića kuća u Sarajevu, općina Ilidža, historijska građevina
<p>Općina Ilijaš (6)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nekropola sa stećcima Mramorje u Čevljanovićima, historijski spomenik 2. Nekropola sa stećcima Srednje, historijsko područje 3. Nekropola sa stećcima u Donjim Ivančićima, historijsko područje 4. Nekropola sa stećcima u Kopošiću, historijsko područje 5. Ostaci srednjovjekovnog grada i nekropola sa stećcima Luka, arheološko područje 6. Stari grad Dubrovnik u Višnjici, arheološko područje
<p>Općina Trnovo (7)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Džamija u Umoljanima, graditeljska cjelina 2. Nekropola sa stećcima Delijaš, historijsko područje 3. Nekropola sa stećcima Kaurško groblje u Prečanima, povijesno područje 4. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Han u Šabićima, historijsko područje 5. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Kapova selišta (Borija) u Ledićima, historijsko područje 6. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Zlatarić u Ledićima, historijsko područje 7. Nekropola sa stećcima na lokalitetu Dolovi, nišani iznad lokaliteta Dolovi, ostaci objekta na lokalitetu Crkvina, osamljeni stećak i nekropola sa šest stećaka podno sela Umoljani, kulturni pejzaž
<p>10. KANTON 10 (29)</p>
<p>Općina Glamoč (2)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stari grad Glamoč, graditeljska cjelina 2. Ostaci Kasnoantičke bazilike, Vrba, arheološko područje
<p>Općina Kupres (3)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva Blagovijesti Presvete Bogorodice u Donjem Vukovskom, graditeljska cjelina 2. Otinovci, arheološko područje s ostacima crkava iz V, XV, i XIX vijeka 3. Prapovijesna gradina i nekropola sa stećcima Ravanjska Vrata (Donja i Gornja nekropola), historijsko područje
<p>Općina Livno (22)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Balagija (Balaguša) džamija sa haremom, graditeljska cjelina 2. Beglučka (Lala-pašina, Mustafa-pašina, Beglek) džamija, graditeljska cjelina

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

<ol style="list-style-type: none"> 3. Crkvina (Ledenica) sa pokretnim nalazima u Potočanima, arheološko područje 4. Džumanuša (Sinan Čauševa ili Džemanuša) džamija sa haremom, mjesto i ostaci graditeljske cjeline 5. Čurčinica džamija sa haremom, mjesto i ostaci graditeljske cjeline 6. Firduzov mezaristan, grobljanska cjelina 7. Franjevački samostan Gorica, graditeljska cjelina 8. Groblje sv. Ive, arheološko područje 9. Lištani – Podvornice, arheološko područje 10. Milošnik (Bušatlićina ili Milosnik) džamija sa haremom, graditeljska cjelina 11. Most na Dumanu, historijska građevina 12. Nekropola sa stećcima Mramorje u Grborezima, povijesno područje 13. Pirijina (Smailagića) kula, historijska građevina 14. Prapovijesna gradina, željeznodobne grobnice, rimsko naselje, nekropola i pokretno naslijeđe u Vašarovinama, Priluka, arheološko područje 15. Prapovijesna „Velika gradina“ u Vidošima, arheološko područje 16. Rapovine, arheološko područje 17. Rešetarica, arheološko područje s ostacima ranokršćanske bazilike iz V/VI stoljeća, nekropolom iz IX/X stoljeća, srednjovjekovnom nekropolom Kraljičin nasip i pokretnim naslijeđem 18. Srpska pravoslavna crkva Uspenija Presvete Bogorodice, zajedno sa pokretnom imovinom, historijska građevina 19. Stari grad u Livnu (Bistrički grad), historijsko područje 20. Veliki i Mali Han u Lištanima, prapovijesni tumulus i nekropola sa stećcima, historijsko područje 21. Zavra džamija, graditeljska cjelina 22. Župna crkva Bezgrešnog začeca u Vidošima, historijska građevina
Općina Tomislavgrad (2)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Čaršijska džamija (Džudža Džaferova džamija) sa haremom, graditeljska cjelina 2. Praistorijsko naselje i srednjovjekovna nekropola sa stećcima Barzonja, arheološko područje
UKUPNO FEDERACIJA BIH 485 NACIONALNA SPOMENIKA*
*Zaključno sa datumom 02.07.2012.godine

Privremena lista nacionalnih spomenika (zaključno sa 02.07.2012.godine):

1. UNSKO-SANSKI KANTON (33)	
Općina Bihać (8)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grobljanska kapela i groblje - Golubić 2. Groblje pod Ostrovicom 3. Harmansko groblje 4. Lohovska Brda - Grobljanska kapela sv. Jurja 5. Mauzolej hrvatskih velikana 6. Stari grad - Brekovica 7. Toranj crkve sv. Ante 8. Tvrđava Havalala
Općina Bosanska Krupa (2)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mlinovi - Otoka 2. Stari grad Otoka
Općina Bosanski Petrovac (3)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kolunička kula 2. Ostaci crkve sv. Georgija - Kolunić 3. Srednjovjekovna crkva - Kolunić
Općina Bužim (3)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grad Varoška Rijeka 2. Prahistorijska gradina na Radostovu 3. Stari grad - Čavnik
Općina Cazin (4)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Džamija - Šturlić 2. Džamija u tvrđavi Pecigrad 3. Ostaci starog grada i utvrda (gradina iz starijeg željeznog doba, srednjevj. Ostrožac) 4. Stari grad Pećigrad
Općina Ključ (3)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gradska crkva (pravoslavna)

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Stari grad Kamičak 3. Župna crkva
Općina Sanski most (8)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Briševo - Stara Rijeka - Filijalna crkva 2. Hamza-begova džamija 3. Lušci Palanka – Crkva na Gredaru 4. Rimsko naselje na ušću Dabra u Sanu 5. Sasina – Sasina Župna crkva Rođenja BDM 6. Stara Rijeka - Župna crkva sv. Antuna Pustinjaka 7. Tomašica - Sasina - Filijalna crkva 8. Župna crkva Uznesenja BDM u Sanskom Mostu
Općina Velika Kladuša (2)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pravoslavna crkva 2. Tvrđava - Velika Kladuša
2. POSAVSKI KANTON (1)	
Općina Odžak (1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Donja Dubica – Bogorodičina crkva
3. TUZLANSKI KANTON (9)	
Općina Gračanica (1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pravoslavna crkva i manastir sv. Nikole u Petrovu - Petrovo
Općina Gradačac (2)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fadil-paše medresa 2. Gradašćevića kuća
Općina Kalesija (1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dubnica-Rudine - Nekropola Brkića groblje
Općina Kladanj (1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brateljvići - Srednjevjekovna nekropola
Općina Tuzla (3)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bijela džamija u Tuzli 2. Džindijska džamija 3. Jalska (Krzlar - djevojačka) džamija
Općina Živince (1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vrpolje - Srednjevjekovna nekropola Đurđevik
4. ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON (10)	
Općina Breza (2)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stambeni objekt “Bečarska” 2. Stambeni objekt “Činovnička”
Općina Maglaj (2)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fazli-pašina džamija 2. Tabhana česma
Općina Tešanj (2)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ferhad-begov sarkofag 2. Sahat-kula
Općina Visoko (3)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alaudinova (Šadravska) džamija 2. Arnautovići - Samostan 3. Naksibendijska džamija
Općina Zavidovići (1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ostaci manastira Udrim – Gostović
5. BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON (3)	
Općina Foča / Ustikolina (1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mjesto Turhan-begove džamije
Općina Goražde (2)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sinan-begova džamija 2. Sopotnica - Crkva sv. Georgija
6. SREDNJOBOSANSKI KANTON (25)	
Općina Bugojno(2)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spomenička cjelina, rimski municipij Bosute - Gradine - Čipuljići 2. Stećci
Općina Donji Vakuf (2)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva Uspenja Bogorodice 2. Turbe Ajvaz dede - Prusac
Općina Fojnica (6)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Naksibendijska tekija - Oglavak 2. Turbe šeih Huseina - Živčići 3. Turbe šejh Abdurahmana Sirje i šejha Abdullatifa - Oglavak 4. Turbe šejh Hasana i nejkove žene - Živčići 5. Turbe šejh Huseina - Oglavak 6. Turbe šejh Mejlje - Živčići
Općina Jajce (4)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Franjevački samostan i crkva sv. Luke 2. Ibrahim-begova džamija 3. Mlinovi na rijeci Plivi

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

	4. Samica džamija (Hadži Muhareмова)
Općina Kiseljak (1)	1. Kamensko - Srednjevjekovna nekropola Kamensko
Općina Travnik (10)	1. Crkva sv. Ivana Krstitelja u Travniku 2. Dolac - Turbe Ibrahim dede 3. Dolac - Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije 4. Guča Gora – Franjevački samostan 5. Guča Gora – Groblje 6. Isusovačka gimnazija 7. Lukačka džamija 8. Medresa 9. Varoška džamija 10. Vlašić – Prirodno dobro
7. HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON (51)	
Općina Čapljina (3)	1. Crkva sv. Franje Asiškog 2. Crkva sv. Stjepana - Gabela 3. Park prirode - Hutovo Blato
Općina Čitluk (4)	1. Brdo Križevac - Međugorje 2. Crkva sv. Blaža - Gradnići 3. Crkva sv. Jakova - Međugorje 4. Crkva Sv.Stjepana - Čerin
Općina Konjic (3)	1. Crkva sv. Ivana Krstitelja 2. Nekropola stećaka na Visočici 3. Prkanjska (Hadži Zulfikar) džamija
Općina Mostar (26)	1. Biskupski dvor 2. Blagaj – Lekina ćuprija 3. Buna – Mjesto džamije Ali-paše Rizvanbegovića na Buni 4. Cernički Sibjan mekteb 5. Džamija Ahmed-age Lakišića 6. Česma na Musali 7. Gimnazija 8. Gradsko kupatilo (Banja) 9. Hotel Neretva 10. Ibrahim-age Šarića džamija 11. Kajtazova kuća 12. Katedrala Majka Crkve 13. Klaustar Franjevačkog samostana 14. Kriva ćuprija 15. Kruševo –Crkva sv. Ilije 16. Kujundžiluk čarsija 17. Mjesto Baba Beširove džamije na Balinovcu 18. Muzička škola 19. Potoci - Karadžobegova džamija 20. Rodna kuća Svetozara Ćorovića 21. Simfonijski orkestar (bivši mekteb) 22. Stara Biskupija u Vukodolu 23. Tabačica džamija 24. Čejvan ćehajin mekteb 25. Ćose Jahja hodžina džamija 26. Šejh Jujino turbe
Općina Prozor (2)	1. Čaršijska džamija 2. Prozor (Rama) - Sahat kula
Općina Ravno (2)	1. Crkva sv. Mitra sa starim grobovima 2. Trebilja – Crkva sv. Roka
Općina Stolec (11)	1. Bijeljani - Džamija Telarevića 2. Crkva sv. Ilije s rimskim ostacima u dvorištu 3. Crkva sv. Mihovila sa župnim stanom - Prenj 4. Crnići – Selo i krajolik

Nosilac pripreme Plana : Federalno ministarstvo prostornog uređenja

Nosilac izrade Plana: Konzorcij : IPSA INSTITUT, UZBIH, ECOPLAN,

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Kompleks Ada 6. Kuća Aiše Rizvanbegović 7. Rotimlja – Župna crkva sv. Petra i Pavla 8. Sahat kula - Stolac 9. Stolac - Crkva Vaznesenja Hristovog 10. Turkovića kuća 11. Žujina kuća
8. ZAPADNOHERCEGOVAČKI KANTON (13)	
Općina Grude (3)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva sv. Kate 2. Crkva sv. Mihovila - Drinovci 3. Gorica - Sv.Stjepan
Općina Ljubuški (3)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Franjevačka crkva i samostan na Humcu 2. Veljaci – Katolička crkva 3. Vitina - Župna crkva sv. Paskvala
Općina Posušje (4)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva Bezgrešnog začeća BDM 2. Gradac – Crkva Uznesenja BDM 3. Rakitno – Crkva Sv. Ivana Nepomuka 4. Vir - Crkva sv. Jure
Općina Široki Brijeg (3)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kočerin – Crkva sv. Petra i Pavla 2. Ljuti Dolac - Crkva sv. Ane 3. Mokro – Nekropola stećaka
9. KANTON SARAJEVO (27)	
Općina Centar Sarajevo (9)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akademija likovnih umjetnosti 2. Arheološki lokalitet na Marijin Dvoru 3. Čoban Hasan vojvode džamija 4. Narodna banka 5. Pošta 6. Zemaljski Muzej 7. Zgrada Gajreta 8. Zgrada Napretka 9. Zgrada gradske skupštine
Općina Novo Sarajevo (1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Isusovačka teološka škola i seminar
Općina Stari g. Sarajevo (13)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Carev most 2. Gradska ambijentalna cjelina 3. Kekeki - Sinanova džamija (Bakarevića) 4. Mokro (Sarajevo)- Crkva Uspenja Bogorodice 5. Muzej književnosti 6. Muzej “Mlade Bosne” 7. Sarajevska pivara 8. Sebilj česma 9. Tabački mesdžid (Hadži Osmanov) 10. Topal Inhan džamija (Lubina) 11. Zgrada Prosvjete 12. Šejh Feruhova džamija 13. Šerijatska sudačka škola
Općina Trnovo (2)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva sv. Velikomučenika Georgija 2. Spomen-kosturnica
Općina Ilijaš (2)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva sv. Apostola Petra i Pavla - Nišići 2. Crkva sv. Ilije
10. KANTON BR.10 (16)	
Općina Bosansko Grahovo (2)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rodna kuća Gavrila Principa 2. Župna crkva sv. Ilije Proroka
Općina Drvar (1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Manastir Rmanj - Rmanj
Općina Glamoč (2)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Župna crkva sv. Ilije Proroka - Glamoč 2. Župna kuća
Općina Livno (7)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Glavica džamija

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Groblje na Gorici 3. Kovačić - Ljubunčić - Filijalna crkva 4. Lusnić - Ljubunčić - Filijalna crkva i groblje 5. Mali Gubar - Filijalna crkva 6. Sahat kula u Livnu 7. Strupnić - Ljubunčić - Filijalna crkva
Općina Tomislavgrad (4)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crkva sv. Mihovila 2. Crkva sv. Nikole i parohijski dom 3. Raško Polje – Crkva sv. Ivana Krstitelja 4. Tomislavgrad - Franjevački samostan
SVEUKUPNO	<p>188 SPOMENIKA NA PRIVREMENOJ LISTI NACIONALNIH SPOMENIKA Zaključno sa datumom 02.07.2012.godine</p>

Član 64

Na Nacionalne spomenike se primjenjuju Mjere zaštite iz Odluke o proglašenju dobra nacionalnim spomenikom. Svi radovi na spomeniku moraju imati prethodno pribavljeno odobrenje Federalnog ministarstva prostornog uređenja i stručni nadzor nadležne službe zaštite naslijeđa na nivou Federacije BiH.

Član 65

U slučaju da se na užem prostoru nađe više Područja posebnog obilježja od značaja za FBiH može se donijeti posebna Odluka o izradi jedinstvenog planskog dokumenta za taj uži prostor, čiji će obuhvat biti definiran spomenutom Odlukom.

Kao Područja posebnog obilježja od značaja za FBiH, za koje se rade planovi posebnog obilježja, predlažu se slijedeći prioriteti:

R.br.	Kulturno-historijsko dobro	Vrsta	Općina
UNSKO-SANSKI KANTON			
1	Stari grad Jezerski u Jezerskom	Graditeljska cjelina	B.Krupa
2	Tvrđava u Bosanskoj Krupi	Historijsko područje	B. Krupa
3	Stari grad Bjelaj (Bilaj) u Bjelaju	Historijsko područje	B.Petrovac
4	Stari grad Bužim	Graditeljska cjelina	Bužim
5	Stari grad Bijela Stijena	Graditeljska cjelina	Cazin
6	Stari grad Cazin sa džamijom	Graditeljska cjelina	Cazin
7	Stari grad Kamičak	Graditeljska cjelina	Ključ
8	Stari grad Ključ	Graditeljska cjelina	Ključ
9	Stari grad Kamengrad	Historijsko područje	S.Most
10	Stari grad Todorovo (Novigrad) i džamija u Todorovu	Historijsko područje	V. Kladaša
Ukupno Unsko-Sanski kanton : 9			
TUZLANSKI KANTON			
11	Stari grad Soko u Sokolu	Graditeljska cjelina	Gračanica
12	Stari grad Gradačac sa Gradašćevića kulom	Historijsko područje	Gradačac
13	Stari grad Srebrenik	Historijsko područje	Srebrenik
14	Proizvodnja soli u Tuzli, industrijsko naslijeđe	Historijsko područje	Tuzla

Prostorni plan FBiH 2008.-2028. godine-
-ODLUKA O PROVOĐENJU PLANA-

Ukupno Tuzlanski kanton: 4			
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON			
15	Stari grad Maglaj	Graditeljska cjelina	Maglaj
16	Stari grad Tešanj	Graditeljska cjelina	Tešanj
17	Srednjovjekovni kraljevski grad Bobovac	Historijsko područje	Vareš
18	Stari grad Visoko	Historijsko područje	Visoko
19	Stari grad Vranduk	Graditeljska cjelina	Zenica
Ukupno Zeničko-Dobojski kanton: 5			
SREDNJO-BOSANSKI KANTON			
20	Historijsko gradsko područje Jajce	Historijsko područje	Jajce
21	Stari grad Vinac	Historijsko područje	Jajce
22	Plivska jezera sa kompleksom mlinova na rijeci Plivi	Kulturni krajolik	Jajce
23	Historijsko gradsko područje Kreševo	Historijsko područje	Kreševo
24	Stari grad u Kreševu	Historijsko područje	Kreševo
25	Stari grad u Travniku	Graditeljska cjelina	Travnik
Ukupno Srednjo-bosanski kanton: 6			
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON			
26	Gabela	Arheološko područje	Čapljina
27	Utvrđena kasnoanticka vila Mogorjelo	Arheološko područje	Čapljina
28	Memorijalni kompleks Bitka za ranjenike na Neretvi	Historijsko područje	Jablanica
29	Blatačko jezero, sa dijelom kanjona r. Rakitnice i nekropolama sa stećcima, nišanima i prahistorijskim grobnim gomilama, naselje Blace	Kulturni krajolik	Konjic
30	Prirodno i historijsko područje u selu Gorani	Historijsko područje	Konjic
31	Selo Lukomir (G.Lukomir), kulturni krajolik	Kulturni krajolik	Konjic
32	Partizansko spomen-groblje	Graditeljska cjelina	Mostar
33	Hutovski grad (Hadžibegova tvrđava)	Historijsko područje	Neum
34	Helenistički grad Daorson u Ošanićima	Arheološko područje	Stolac
35	Stari grad Stolac	Historijsko područje	Stolac
Ukupno Hercegovačko-Neretvanski kanton: 10			
ZAPADNO-HERCEGOVAČKO KANTON			
36	Stari grad Ljubuški	Graditeljska cjelina	Ljubuski
Ukupno Zapadno-Hercegovačko kanton: 1			
KANTON 10			
37	Stari grad Glamoč	Graditeljska cjelina	Glamoč
38	Stari grad u Livnu (Bistrički grad)	Historijsko područje	Livno
Ukupno Kanton 10: 2			

Član 66

Obvezuju se Kanton i Općine za donošenje odgovarajućih pravnih dokumenata za reguliranje spomeničke rente čija će se sredstva vraćati u kantone i općine za zaštitu i afirmaciju spomenika.

Nosilac pripreme Plana : Federalno ministarstvo prostornog uređenja
Nosilac izrade Plana: Konzorcij : IPSA INSTITUT,UZBIH, ECOPLAN,

Član 67

Za sve planirane objekte ovim prostornim planom se utvrđuje obveza izrade preventivnih arheoloških istraživanja, s ciljem njihove zaštite.

Član 68

Sve naprijed navedene odredbe vezane za Mjere očuvanja kulturno-historijskog naslijeđa se odnose i za sve nacionalne spomenike, koji će kao takvi biti proglašeni u planskom periodu ovog Prostornog plana Federacije BiH.

MJERE OČUVANJA ZAŠTIĆENIH PODRUČJA PRIRODNIH VIJEDNOSTI

Član 69

Mjere očuvanja prirodnih vrijednosti posebno zaštićenih područja utvrditi prostornim planovima područja posebnih obilježja slijedećih područja od značaja za Federaciju:

- Sliv rijeke Une
- Igman, Bjelašnica, kanjon Rakitnice, Visočica
- Planina Prenj, Čabulja, Čvrstica, Vran
- Planine Vranica
- Planina Raduša, Stožer, Crni Vrh
- Planine Šator
- Planine Plješevica
- Livanjsko polje
- Planina Vlašić
- Plivska jezera
- Zaštićeni pejzaž Vjetrenica
- Slivna područja vrela Krušnice i Crnog vrela unutar područja izuzetnih prirodnih vrijednosti planine Grmeč,

čije prirodne vrijednosti treba tretirati kao dominantne sadržaje, dok u područjima:

- Slivna područja vodnih akumulacija Crna Rijeka i Bijela Rijeka
- Slivno područje vodnih retenzija- akumulacija u gornjem toku rijeke Unac
- Slivno područje vodnih akumulacija na rijeci Ugar, čija je osnovna namjena energetska ali i vodosnabdjevačka
- Slivno područje vodne akumulacije Stršljenci

prirodne vrijednosti treba tretirati kao komplementarne dominantnim sadržajima.

Utvrđivanje smjernica prostornih planova ovih područja posebnog obilježja bazirati na postavkama Prostornog plana Federacije te slijedećim principima:

- Strogoj primjeni domaćih legislativnih dokumenata kao i IUCN standarda u procesima upravljanja zaštićenim područjima posebno uz striktno uvažavanje smjernica i odluka koje su sadržane u planovima upravljanja zaštićenim područjima;
- Očuvati postojeći prostorni obuhvat zaštićenih prirodnih vrijednosti na nivou Federacije Bosne i Hercegovine bez obzira na kategoriju, režim zaštite i institucionalnu nadležnost.

-
- Spriječiti tehnogene i druge antropogene aktivnosti u prostoru unutar ili u neposrednom okruženju zaštićenog područja koje mogu uzrokovati poremećaje u kružnim prirodnim tokovima na regionalnom nivou;
 - Razvijati ekoturističke potencijale zaštićenih područja, striktno vodeći računa o kapacitetima prihvata ekosistema u odnosu na antropogene pritiske kao i o drugim potencijalnim negativnim efektima koje mogu proizvesti organizovane i masovnije turističke posjete zaštićenim područjima;
 - Unapređenje zaštite i uspostavu kvalitetnog fizičkogeografskog i biološkog monitoringa u svrhu utvrđivanja postojećeg stanja pojedinačnih elemenata prirodnog diverziteta u zaštićenim područjima, praćenja njihovog stanja i u vezi stim preduzimanja potencijalnih neophodnih mjera za unapređenje njihove postojeće zaštite;
 - Stalno usklađivanje mjera i aktivnosti prema novim međunarodnim trendovima posebno onih koje diktiraju nadležne institucije EU i IUCN, a bazirajući se na činjenicu da je prirodno naslijeđe Bosne i Hercegovine jedinstveni i nenadoknadiivi dio sveukupne globalne prirodne raznolikosti.

Član 70

Mjere očuvanja prirodnih vrijednosti ostalih zaštićenih područja utvrditi prostornim planovima kantona.

Član 71

Prostornim planovima općina Fojnica, Olovo, Bihać, Gradačac, Kiseljak, Sanski Most i Tuzla te Prostornim planom Kantona Sarajevo utvrditi prostorni obuhvat za razvoj banjsko-lječilišnih kompleksa.

Član 72

Prostornim planovima posebnog obilježja Područja od značaja za Federaciju Planine Vranica, Područja od značaja za Federaciju Planina Raduša, Stožer, Crni Vrh, Područja od značaja za Federaciju Planine Vlašić, Područja od značaja za Federaciju Sliv rijeke Une te Područja od značaja za Federaciju Prenj, Čabulja, Čvrstica, Vran utvrditi područja sportsko-rekreativnih centara za razvoj zimskog turizma: Vranica (Fojnica) i Sebešić (Novi Travnik), Idovac (Kupres i Prozor-Rama), Stožer (Kupres i Bugojno) i Demirovac (Kupres i Donji Vakuf) te Vlašić (Travnik), Osječenica (Bihać i Bosanski Petrovac) i Risovac (Jablanica).

Član 73

Prostornim planovima općina Kupres, Kreševo i Glamoč utvrditi područja sportsko-rekreativnih centara za razvoj zimskog turizma: Čajuša, Bitovnja i Cincar.

MJERE ZA PROSTORNO UREĐENJE, OČUVANJE I UNAPREĐENJE PODRUČJA POSEBNIH OBILJEŽJA FEDERACIJE

Član 74

Područja posebnih obilježja Federacije moraju se sa posebnom pažnjom tretirati Prostornim planovima područja posebnih obilježja u kojima će se precizirati uslovi i mjere prostorne zaštite kao i način unapređenja područja posebnih obilježja na prostoru Federacije, a na osnovu smjernica utvrđenih Prostornim planom Federacije.

Obaveza nadležnih organa Federacije je da prioritarno obezbijede uslove za izradu dokumenata prostornog uređenja za područja posebnih obilježja definirana ovim planom.

Član 75

Do donošenja prostornih planova posebnih obilježja uspostavlja se poseban režim izgradnje u područjima od značaja za Federaciju, a u nadležnosti je Federalnog ministarstva prostornog uređenja.

Svi postojeći i važeći prostorno-planski dokumenti nižeg reda primjenjivat će se i dalje u onim svojim dijelovima u kojima postoji njihova usklađenost sa Prostornim planom Federacije.

Član 76

Područja posebne namjene, kao posebno zaštićene prostore, isključivo može tretirati Federalno ministarstvo prostornog uređenja u suradnji s Ministarstvom odbrane BIH.

Niži nivoi planiranja i vlasti (kantoni, općine) ne mogu tretirati Objekte i prostore od značaja za odbranu, i moruju svoje Planove uskladiti s Prostornim planom Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno postupati u skladu s Federalnim prostornim planom.

Član 77

Na područjima posebne namjene, odnosno objektima i prostorima od značaja za odbranu izradu planskih dokumenata isključivo rade nadležne službe pri Ministarstvu odbrane.

Izvođenje građevinskih rdova na područjima posebne namjene, odnosno objektima i prostorima od značaja za odbranu isključivo rade resorni sektori u Ministarstvu odbrane.

Član 78

Niži nivoi vlasti i lokalna zajednica ne mogu učestvovati u postupku izdavanja suglasnosti za izvođenje radova na područjima posebne namjene, odonon u postupku koji je od interesa za državu.

Nadležni organi na svim nivoima vlasti/ civilne strukture su dužne obezbijediti distribuciju svih vrsta podatka i dati iscrpne informacije Ministarstvu odbrane za prostore i objekte u okruženju lokacija posebne namjene.

Civilne vlasti prilikom izrade Planskih dokumenata nižeg reda moraju dobiti suglasnost Ministarstva odbrane za prostore i objekte u okruženju lokacija posebne namjene.

Član 79

Podaci na Karti posebne namjene 1:200000 u GIS-u su dostupni, i opertativni samo za Federalno ministarstvo prostornog uređenja i Ministarstvu odbrane BIH.

POSTUPANJE S OTPADOM

Član 80

Osnovni zadatak planskog upravljanja otpadom je :

- uspostavljanje integralnog sistema upravljanja otpadom,
- prevencija nastajanja otpada
- uspostavljanje mreže regionalnih deponija i centara za upravljanje otpadom, s predobradom prije konačnog zbrinjavanja i odlaganja,
- uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema sa jedinstvenom bazom podataka koji će objediniti protok informacija o svim vrstama, količinama i porijeklu otpada,
- ažuriranje postojeće legislativu, izrada pravilnika i propisa upravljanja otpadom i usuglašavanje istih na svim nivoima vlasti,
- unaprijediti sistem prekograničnog prometa otpada.

UVJETI ZA LOCIRANJE I KORIŠTENJE REGIONALNIH, ODNOSNO LOKALNIH, DEPONIJ KOMUNALNOG OTPADA

Član 81

Planom je definisano zbrinjavanje otpada izgradnjom dvanaest regionalnih deponija:

1. Deponija „Grabež-Drenovo Tijesno“ (izmještena lokacija, k.o. Čekrlje), općina Bihać, Unsko-sanski kanton
2. Deponija „Jankovački potok“, općina Bihać, Unsko-sanski kanton
3. Deponija „Desetine“, općina Tuzla, Tuzlanski kanton
4. Deponija „Mednica“, općina Gradačac, Tuzlanski kanton.
5. Deponija „Separacija 1“ općina Živinice, Tuzlanski kanton
6. Deponija „Mošćanica“, općina Zenica, Zeničko-dobojski kanton
7. Deponija „Trešnjica“, općina Goražde, Bosansko-podrinjski kanton:
8. Deponija „Gračanica“, Srednjobosanski kanton, Općina Gornji Vakuf/Uskoplje
9. Deponija „Uborak“, Herceg-neretvanski kanton: općina Mostar
10. Deponija „Klepovica“, Herceg-neretvanski kanton: općina Neum
11. Deponija „Koričine“, Kanton 10: općina Livno
12. Deponija „Pakline“, Kanton 10: općina Kupres
13. Deponija „Grude“, Zapadno-hercegovački kanton: općina Grude
14. Deponija „Smiljevići“, općina Novi Grad, Kanton Sarajevo

Regionalno odlaganje otpada podrazunijeva udruživanje općina u regiju – formiranje regionalnih deponija.

Ovim planom se ne isključuju druge mogućnosti međuopćinskih udruživanja, te će se, nakon donošenja svih pravnih okvira i Prostornih planova Kantona i općina, a u skladu s Federalnim planom upravljanja otpadom 20012-2017 i Zakonom o upravljanju otpadom („Službene novine FBiH“, br. 33/03, 72/09), te na osnovu izvještaja o stanju u prostoru ovaj Plan dopuniti.

Član 82

Uspostavljanjem mehanizma za implementaciju integralnog sistema upravljanja otpadom deponija „Grabež“, „Desetine“, „Mošćanica“, Uborak“ i „Smiljevići“ će prerasti u regionalne centre upravljanja otpadom.

Rješavanje ovih pitanja ima prioritet u svim fazama izrade i donošenja planskih dokumenata, a uvjeti za lociranje, korištenje i izgradnju deponija su detaljno dati u poglavlju 2.7. Prostornog plana.

Član 83

Problem odlaganja opasnog otpada je definiran upoglavljju 2.7. Prostornog plana. Do donošenja Krovne studiju izvodljivosti upravljanja opasnim otpadom i Federalnog plan upravljanja opasnim otpadom koji će predvidjeti kapacitete za privremeni prihvrat opasnog otpada, definirati tačne lokacije za njegovo zbrinjavanje i sistem upravljanja opasnim otpadom, postupiti prema Akcionom planu zaštite okoliša Federalne strategije zaštite okoliša 2008-2018 (AP7), a u skladu sa Zakonu o upravljanju otpadom („Službene novine FBiH“, br. 33/03, 72/09) i Federalnim planom upravljanja otpadom 20012-2017.

Član 84

Program mjera i aktivnosti za provođenje Prostornog plana za prvu etapu realizacije predviđa:

- Ukloniti nelegalna(divlja) odlagališta i sanirati (rekultivirati) područja na kojem su se nalazila
- Sanirati postojeće površine pod neadekvatno odloženim otpadom (opasni i neopasni)
- Uspostaviti sistem odvojenog prikupljanja otpada u svim općinama
- Stvoriti uvjete za sanitarno odlaganje otpada kapaciteta za najmanje pet godina
- Povećati ukupni procenat adekvatnog zbrinjavanja otpada (opasni i neopasni)
- Identificirati industriju koja proizvodi najviše otpada (proizvodni otpad), i ima najlošiju praksu upravljanja otpadom
- Napraviti stručnu procjenu količina opasnog otpada koji nastaje u FBiH i trenutno raspoloživih kapaciteta za njegovo zbrinjavanje i obradu analizom i donijeti Federalnog plan upravljanja opasnim otpadom

U planskom periodu, nadležni organi dužni su izraditi planove na kantonalnom i općinskom nivou koji moraju biti usklađeni s Federalnim planom upravljanja otpadom 20012-2017 (Službene novine Federacije BiH, broj 6/12 od 20.1.2012.godine)

koji je provedbeni dokument Strategije upravljanja otpadom u Federaciji BiH 2008-2018 i sa Zakonom o upravljanju otpadom Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, br.33/03, 72/09)

Potrebno je na svim nivoima vlasti donijeti Pravilnike i strategije o upravljanju po vrstama otpada i usaglasiti ih na svim nivoima vlasti.

MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNIH UTICAJA NA OKOLIŠ

Član 85

API PRAVNI OKVIR ZAŠTITE OKOLIŠA

U cilju sprječavanja nepovoljnih uticaja na okoliš utvrđuju se opće mjere:

- Pratiti stanje kroz Registar zagađivača i Izvještaja o stanju okoliša
- Uspostaviti model dostavljanja podataka koji se tiče praćenja stanja okoliša i obrade podataka
- Ugradnja zaštite okoliša u sve dokumente prostornog uređenja i korekcija dosadašnjih prostorno planskih i razvojnih projekcija
- Implementacija akcionog plana iz Strategije zaštite okoliša Federacije BH
- Uspostava instrumenata fiskalne politike i finansijskih mjera (pri čemu se ekološka komponenta ugrađuje kao troškovna stavka, ali se plaćanjem ne može ostvariti pravo na zagađivanje)
- Pratiti indikatore stanja okoliša
- Vršiti kontinuiranu edukaciju stanovništva o važnosti odnosa prema okolišu
- Sistemski uključiti stanovništvo u realizaciju planova i projekata vezanih za okoliš
- Primjena stimulativnih i destimulativnih mjera i poticaja kroz razne vidove aktivnosti i djelatnosti na način na koji smanjuju trajno uticaje na okoliš
- Intenzivirati informisanje javnosti o značaju povezanosti potrošnje energenata i uticaja na okoliš

Član 86

Posebne mjere

U cilju poboljšanja kvaliteta zraka uvode se sljedeće mjere:

- Unaprijediti zakonodavstvo u dijelu graničnih vrijednosti emisija u zrak
- Propisati tehničke standarde kvaliteta proizvoda
- Zabraniti i ograničiti proizvodnju, promet i upotrebu štetnih materija
- Poduzeti preventivne mjere za zaštitu zraka pri izradi dokumenata uređenja prostora
- Obavezati subjekte na posjedovanje okolinskih dozvola za izgradnju, rekonstrukciju i puštanje u rad svih objekata koji mogu onečistiti zrak
- Pooštriti mjere sprječavanja zagađivanja zraka emisijama iz saobraćaja

- Poduzeti mjere za smanjenje zagađivanja zraka

U cilju poboljšanja kvaliteta vode uvode se sljedeće mjere:

- Izvršiti ocjenu stanja voda:
 - Stanje površinskih voda po količini i kvalitetu
 - Stanje podzemnih voda – opšte karakteristike, kvalitet, zalihe i prostorni razmještaj;
 - Bilans površinskih voda na predmetnom području
- Analizirati izgrađene hidroenergetske objekte, kao i one koji se planiraju graditi sa podacima o njihovoj namjeni, protoku, instaliranoj snazi, te godišnjoj proizvodnji električne energije.
- Obezbijediti prikaz stanja u sektoru zaštite voda
- Prikaz stanja u sektoru zaštite od štetnog djelovanja voda
- Reducirati negativne efekte antropogenih aktivnosti i prirodnih nepogoda na kvalitet voda
- Kroz planirane i programirane aktivnosti postići i održati dobar status voda,
- Regulirati prikupljanje i tretman sanitarnih i industrijskih otpadnih voda koje se proizvode ili će se proizvoditi na slivnom području,
- Izgraditi nova i rekonstruisati postojeća postrojenja za tretman otpadnih voda industrije i naselja prema uspostavljenim kriterijumima,
- Formirati registar zagađivača usklađen prema standardizaciji EU-e,
- Uvesti sistem monitoringa i upravljanja u industrijskim i javnim komunalnim preduzećima,
- Formirati registar zaštićenih područja,
- Pokrenuti sveobuhvatne aktivnosti na podizanju svijesti/edukacija stanovništva o značaju zaštite voda,
- Definisati pravila i kriterije po pitanju dodjele koncesija na javnim vodnim dobrima – vodnim resursima i komunalnim infrastrukturnim objektima.

Član 87

Mjere za zaštitu tla

Zbog zaštite i sprječavanja onečišćavanja i nepovoljnih uticaja na tlo potrebno je poduzimati sljedeće mjere:

- Propisima regulirati racionalno korištenje zaštitnih sredstava i gnojiva uvođenjem kontrole upotrebe količina i vrste zaštitnih sredstava
- Organizovati savjetodavne i stručne pomoći u individualnoj proizvodnji
- Spriječiti zagađivanje zraka iz kojeg se štetni spojevi i teški metali talože u tlo
- Riješiti odvodnju i zbrinjavanje otpadnih voda, kako bi manje uticale na tlo
- Uspostaviti sistem upravljanja otpadom kako bi se umanjio uticaj na tlo
- Sanirati površine oštećene erozijom i klizanjem

- Poduzeti mjere za saniranje posljedica mogućih akcidenata koji bi uzrokovali onečišćenja tla (prometne nezgode nakon kojih je u okoliš istekla nafta, nezgode pri prevozu opasnih materija isl.)
- Donijeti zakone i druge pravne propise kojima se uređuju pojedini aspekti zaštite poljoprivrednih i drugih zemljišta
- Određenim dokumentima i preduzimanjem agrotehničkih mjera doprinijeti zaštiti tla od erozije (npr. zabranom sječe stabala, zatravnjivanjem strmog zemljišta, pošumljavanjem), zatim zaštita od poplava, požara itd.
- Istražiti sistem melioracijske odvodnje i navodnjavanja kao jedne od najboljih, ali tehnički najsloženijih i najskupljih načina zaštite poljoprivrednog zemljišta

Član 88

Mjere za zaštitu od buke

Kao i u mnogim drugim područjima zaštite okoliša, tako i vezi sa zaštitom od buke, utvrđuju se mjere :

- Izraditi zakone i podzakonske akte u kojim se definiše npr. dopušteni nivo buke, izvori buke, mjere za njezino sprječavanje, nadzor, mjere za otklanjanje uzroka i uklanjanje posljedica.
- Izraditi odgovarajuću dokumentaciju, utvrditi nivoe buke koji se ne smiju preći za urbana područja i saobraćajne koridore unutar ili uz područja gdje borave ljudi

MJERE ZAŠTITE PRAVA LICA SA SMANJENIM TJELESNIM SPOSOBNOSTIMA U SKLADU SA ODREDBAMA UREDBE O PROSTORNIM STANDARDIMA, URBANISTIČKO-TEHNIČKIM UVJETIMA I NORMATIVIMA ZA SPRIJEČAVANJE STVARANJA SVIH BARIJERA ZA LICA SA UMANJENIM TJELESNIM SPOSOBNOSTIMA

("Službene novine Federacije BiH", br. 48/09 od 27.07.09.godine)

Član 89

Pri izradi detaljnih planskih dokumenata obavezno je definisati uvjete i mjere svim učesnicima u planiranju, projektovanju i izgradnji građevina javne, poslovne stambene i stambeno-poslovne namjene, te svih drugih površina javne namjene (pristupačnost) za njihovo normalno korištenje licima umanjениh tjelesnih mogućnosti i u tom smislu obaveza je učesnika da u svakoj fazi propisuje konkretne uvjete ovisno od nivoa planskih dokumenata koji se izrađuju i donose u skladu s "Uredbom" o prostornim standardima, urbanističko - tehničkim uvjetima i normativima za sprječavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih prepreka za lica sa umanjениm tjelesnim mogućnostima" ("Službene novine Federacije BiH", br. 48/09 od 27.07.09.godine) .

Uredbom su definisani sljedeći obavezni uvjeti pristupačnosti:

- uvjeti pristupačnosti za savladavanje visinskih razlika,
- uvjeti pristupačnosti za samostalan život ,
- uvjeti pristupačnosti javnog prijevoza.

Obavezni uvjeti pristupačnosti primjenjuju se odabirom najpovoljnijeg rješenja u odnosu na namjenu i drugi značaj građevine kako bi se licima umanjениh tjelesnih mogućnosti obezbijedilo nesmetano kretanje, pristup, boravak i rad u građevinama javne, poslovne stambene i stambeno-poslovne namjene, te svih drugih površina javne namjene.

MJERE ZAŠTITE STANOVNIKA I MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I LJUDSKIM DJELOVANJEM IZAZVANIH NEPOGODA I KATASTROFA I RATNIH DJELOVANJA U SKLADU SA ZAKONOM O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA I DRUGIM PROPISIMA

Član 90

Opće mjere

Svi oblici zaštite i spašavanja moraju se provoditi u skladu s načelima međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o zaštiti ljudi, životinja, kulturnih dobara i okoliša od opasnih uticaja prirodnih i drugih nesreća, te u skladu sa preuzetim međunarodnim obavezama i načelima proisteklim iz Zakona o zaštiti i spašavanju i drugim propisima iz ove oblasti.

Član 91

Ostali oblici nepogoda i mjere zaštite

Svaka ljudska aktivnost koja može prouzrokovati štetu za život i zdravlje ljudi i štetu na materijalnim dobrima mora se predvidjeti.

Minska polja

Član 92

U cilju otklanjanja opasnosti od mina i minsko-eksplozivnih sredstava do 2019.god., prema Strategiji protivminskog djelovanja Agencije BHMACH, bit će očišćene sve minske površine.

Član 93

Prioritetna područja razminiravanja na teritoriju FBiH je potrebno uskladiti sa prioritetnim područjima razminiravanja na nivou države BiH.